

Universitätsbibliothek Wuppertal

Plutarchu Chairōneōs Ta Sōzomena Panta

Continens Moralia

Plutarchus

Francofurti, 1620

De animæ procreatione, quæ in Timæo Platonis describitur

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1372

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ,
τοῦ ἐν Τιμαιῷ Φυχο-
λογίας.

Ο ΠΑΤΗΡ ΑΥΤΟΒΟΥΛΩ
καὶ Πλούταρχῳ διδάσκεται.

PΕΙ τὰ πολλάκις εἰρημένα καὶ κεχαρι-
μένα ποσεῖδην σὺ ἐπεργισθεὶς ἔτερος, τὸν
Πλάτωνος διηγουμένοις δόξαις οὐ εἶχε
τοῦ Φυχῆς, αὐτοῦ ενοχλήματις, οἴε-
τε δεῖν εἰς ἐν σωματικῶν, καὶ τυχεῖν ιδίας
αναγραφῆς, τὸ λογοτεχνικὸν διαφέρειν.
Διμεταχείρισον οὐτε, καὶ Διφάρος τοῖς πλείστοις τῷ διπλῷ Πλάτωνος
τοῦ εναντιοῦ, δεόμενον τοῦ Φυχοῦ, ποσεῖν. Ιδού
τοῦ λέξιν αὐτὸν σὺ Τιμαιῷ γέγραπται. Τῆς ἀμερεγῆς καὶ εἰ
τοῦ Καυταξιγόνης οὐσίας, καὶ τὸν ταῦτα σώματα γνωμήν
μεριστής, τούτον ἀμφοῖν σὺ μέσῳ σπασκερέσσατε οὐσίας
εἶδος, τῆς τε Καυτοῦ φύσεως αὖ πέρι καὶ τῆς θατέρου. καὶ
τοῦ Καυταξιγόνης σωμάτου σὺ μέσῳ τῷ τε ἀμερεγῇ αὐτῶν καὶ τῷ
τοῦ σώματα μερισμῷ, καὶ τοῖα λεῖψαν αὐτὰ οὐτε, σω-
ματερέσσατε εἰς μίαν πολύτα ιδέαν, τὸν θατέρου φύσιν διέ-
μικτον οὐσαν εἰς τὸ αἴσθητον βίᾳ. μηγὸς δὲ μή
τῆς οὐσίας, καὶ τοιαῦν ποιοτάτον οὐν, πάλιν ὅλον τοῦτο
μοίρας εἰς αὐτοῦ ποσεῖν. ἐκέίνων δὲ τούτων ἐκ τε
Καυτοῦ καὶ θατέρου καὶ τῆς οὐσίας μεμιγμένων. ἥρχετο
Διφάρειν ὡδεῖ Καυταξιγόνης παρέργητον τοῦ Φυχού-
μοῖς Διφάροις, ἀπλεῖσθαι ἐργον διελθεῖν σύτῳ παρε-
ν, ποσεῖσθαι ύμνας σύντετυχούσας ὄμοδτας πλείσταις καὶ πε-
ριπον. ἐπεὶ δὲ τῷ δοκιμοτάτων αἰδρῶν τὸς μὴ Ξενοχρό-
της ποσοτηγάνετο, τῆς Φυχῆς τῶν οὐσίων, διριθμὸν αὐτὸν οὐφ-
έιαν τῷ κινούμενον διπλήναμον, οἱ δὲ Κεράποι ταῦ Σο-
λεῖν ποσοτετέλο μηγάπτη τῷ Φυχῷ ἐκ τε τῆς νοντῆς καὶ
τῆς τοῦτα ταῖς αἰδηταῖς δοξαῖς φύσεως, οἷμεν δὲ τῶν τούτων
αἰακαλυφθέντων σαριώνειαν ἀντεῖν ἐνδοσιμον ύμνην ποσεί-
ζειν. Εστι δὲ Βεραχὸς τοῦ ἀμφοῖν οὐλόγες οἱ μὴ γνωσθέν-
το θέμεσιν διριθμούς μηλοβεταῖς νομίζοντες τῷ μίξει τῆς ἀμε-
ρεγῆς καὶ μερισμῆς οὐσίας. ἀμέρεισον μὴν γένεται τὸν, μερισμὸν, δὲ
τὸ πλῆθος. οὐκ δέ τότεν γίνεσθαι τὸ διριθμὸν τῷ ἐνὸς οὐ-
σίων τὸ πλῆθος, καὶ τῷ απειεία πέρας εὐθέτεσθαι, οὐ καὶ
διάδα καλέσονται αἰείστον. οὐ Ζαράτης οὐ Πυθαρέρευ μη-
δίσκαλος Καύτης μὴ σκάλει τὸ διριθμὸν μητέρε, δὲ δέ
ἐν πατέρε. δέ δὲ Βελτίνος τὸ τῷ διριθμῷ σύστημα ποσεί-
ται ποσούσοι. τῷτον δὲ μήτηρ Φυχῶν τὸ διριθμὸν τὸ δέ
κατούρην καὶ τὸ κινητὸν σύδειν αὐτῷ. τῷ δέ τοῦτο καὶ τῷ θατέρῳ
ουρμηθέντων, τὸν δὲ μὴν διελθεῖν κινητούς δρυχὸν καὶ μητέρας, δέ
δέ, μονίν Φυχῆς γεγενέναι, μηδὲν ἕπειν τῷ ιστάνται καὶ ισασθαι
διωματινῷ τῷ κινεῖσθαι καὶ κινεῖν οὐσαν. οἱ δέ τοῦτο τὸ Κερά-
ποι μάλιστα τῆς Φυχῆς ἴσλον ποσοτεμβάσοντες ἐργον
τοῦ δικείνειν τὰ τε νοντά καὶ τὰ αἰδητά, τοῦ τε τότεν τὸ αὐτός
καὶ ποσούς αἰλούτα γνωμήνας Διφάροις καὶ ὁμοίους τοῖς
ποσούσι τοῖς οὐσίαις, οὐ πολύτα γνώσκη, συμπερέσθαι τὸ Φυχῶν.

PLUTARCHI
Commentarius, De animæ procrea-
tione, quæ in Timæo Platonis
describitur.

Pater filii Autobulo & Plutarcho s.

VANDO QVIDEM censuisti
colligenda, & peculiari comprehendenda commentario-
ea, quæ sparsè vel dissoluimus
vel scripsimus alias alia, qui-
bus Platonis de anima senten-
tiā interpretati sumus ita, ut nobis sensisse is
visus fuit: cùm ea disputatio alioqui tractata diffi-
ciliſ, etiam excusatione opus habeat, quia plerisq;
Platonicorum non nihil aduersatur, ipsa ego verba
de Timæo Platonis proponam. Ea ex natura, quæ in-
diuidua est, semperq; eodem modo habet: tum ex
ea quæ circum corpora diuisione est obnoxia: ter-
tium quoddam genus intermediū cōtempseruit,
quod etiam inter Eiusdem & Diuersi naturā me-
dio loco intercederet. ac proinde id constituit in
medio indiuidua naturæ, & eius quæ circa corpus
esset diuidua. Hæc deinde tria sumit, & in vnā o-
mnia ideam sive speciem contemporauit, Diuersi
naturā, quæ difficulter miscetur, in Idem vi cōcinnans.
Miscens autem cum natura, vbi ex tribus v-
num fecisset: totum hoc in partes, quot esse cōue-
niebat, diuisit: quarū quævis conflata esset ex Eo-
dem, Diuerso, & substātia. Sic autē cepit diuidere.
Iam primum narrare, hæc quantam interpretibus
materiam dissentendi p̄buerit, in præsentia im-
mensi esset operis: superuacanei etiā apud vos, qui
plerasq; sententias legistis. Sed quoniā p̄stantissi-
morū virorum quoddam Xenocrates ad se per-
traxit, animā dicens numerū esse qui à seipso mo-
ueatur: alii Crantorē Solensem amplexi sunt, qui
animā misceri dixit è duabus naturis, quarū altera
mente cernatur, alia opinabilis sit & sensilibus in-
hæreat: nisi fallor, horū, vbi explicata fuerint, per-
spicuitas, quoddam nobis exordium suggesteret. Est
autem de vtrōq; breuis disputatio. Nam priores
animam nihil putant intelligi debere, quām exortū
numeri, indiuidua & diuidua naturæ mixtione
geniti. vnitatē nimirum esse indiuidua, diuidua
multitudinē: hinc nasci numerū vnitate multitu-
dinē definiēt, terminumq; infinitati imponen-
te, quām binariū infinitū appellant. Zaratas quoq;
Pythagoræ discipulus, Binatum vocavit numeri
matrem, vnitatē patrem: ideoq; meliores numeros
eos esse dixit, qui ad similes essent vnitati. Hunq; ta-
men numerū nondum esse animā. ei enim decessit
adhuc vim qua moueat & moueatur. Eodem autē
& Diuerso mixtis, (quorū alterū motus est & mu-
tationis initium, alterum quietis) animā exstisit,
vim scilicet nō minus sistendi & insistendi, quām
mouendi & motus percipiendi. Crantor, vt qui id
maximè proprium animæ officium putaret, iudi-
care sensilia & sub intellectum cadentia, eorumq;
& inter se in suo & inuicem in diuerso genere dis-
crimina atque similitudines: animam, vt omnia
possit cognoscere, ex omnibus ait esse concretam.

Esse autem hæc quatuor, naturā quæ mente dun-
taxat cernitur, semperq; eodem habet modo: tum
eam quæ corporib. adest mutabilem atq; perpe-
sionib. obnoxia: ad hæc Eiusdem & Diuersi, quod
etiam istarum vtraq; particeps sit Eiusdem & Di-
uersi proprietatum. Isti omnes æquè ita sentiunt,
animam tempore non esse ortam, neq; originem
competere in eam: sed plurib. esse præditam facul-
tatibus, in quas eam Plato contemplationis gratia
dissoluens, ponat natam esse & commixtam. Ea-
demq; illum de mundo etiam sensisse: quem cum
sciret esse æternum & nunquā ortum, videret au-
tem difficulter considerari posse quo modo com-
positus esset & gubernaretur, nisi quis ortum eius
& causarum ipsum conscientium congressiōnem
ab initio posuisset: isti viæ ac rationi instituisse. His
ita vniuersè dictis, Eudorus neutrum putat nō ha-
bere pro se aliquid probabile. Mihi, si probabilitas
pro regula iudicandi sit habenda, utriq; videntur
à Platonis opinione aberrasse: si non propria pla-
cita concinnare, sed cōsentientia Platonis senten-
tiæ dicere sit propositū. Quippe illa è mente com-
prehensibili & è sensili natura mixtione quam di-
cunt, non declaratur quî animæ magis, quam alia-
rum quarumuis rerum sit procreatio. Nam cum
ipse mundus, tum quælibet eius pars ex ipsis duab.
constat naturis: quarum hæc materiam & subiectū,
illa formam & speciem rei nascenti præbuit. &
quidquid materiæ informatum est, participatione
atq; adsimilatione intelligibilis (sic enim liceat vo-
care eam, quæ sola mense percipitur) naturæ sta-
tim hoc consequitur, ut tangi videriq; possit. Ani-
ma autem omnē sensum subterfugit. Plato quidē
animam nusquam dixit esse numerū: sed motum
qui seipsum semper cieat, fonsq; sit & principium
motus. naturā verò eius numero & harmonia ex-
ornarat, subiectam his, formamq; in se pulcherrimā
recipientē. Puto autem non idem esse, secundum
numerum animam esse constitutam, &, naturam
animæ esse numerum. nam secundum contentio-
nem (sic harmoniam dico) constituta, harmonia
non est anima, ut ipse in Phædone demonstrauit.
Liquet autem hos vim Eiusdem & Diuersi igno-
ravisse, dum alterum quietis, alterum motus cau-
sam faciunt: cum Plato in Sophista Ens, Idem, Di-
uersum, Motum, Statum, ut quinq; numero, & o-
mnia à se inuicem differentia posuerit. Quod au-
tem communiter hi, & pleriq; Platonis sectatorum
timentes atq; egrè ferentes, omnia moliuntur, viq;
peruertunt, putantq; tanquam flagitosam & in-
fandam sententiam debere occultari & negari,
quæ mundum eiusq; animam non ex sempiternis
constituit principiis, neq; infinito tempore talem
fuisse affirmat: id peculiari disputatione explicata
est. & nunc tantum satis est dicere, istos con-
certationem, quæ Plato fatetur summa contentio-
ne & præter ætatem se vsum aduersus eos qui
deum esse negant, confundere, aut potius totam
tollere. Si enim origine caret mundus, actum est
de Platonis sententia, qui animam corpore priori
ætate, initium ait motui ac quieti præbuisse
intus habitantem, eorumque ducem & primam
effectricem causam fuisse. Quæ autem anima, &
quo corpore, cuius anima sit, antiquior fuerit,
in progressu orationis aperietur. Hoc enim igno-
ratum, videtur plurimum inuexisse dubitationis,
& de fide veræ sententiae tantundem derogasse.

A Ταῦτα δέ τε πέπλα σε, τὰν νοντὸν φύσιν αἱ τὰ αὐτὰ καὶ
ωσπάτως ἔχουσαν, καὶ τὰν τοῖς τὰ σώματα παραγόντινα καὶ
μεταβελτινά· ἐπὶ δέ τὰ ταῦτα καὶ τὰ ἑτέρους, οὐδὲ δικα-
κείνων ἐκατέσχεν μετέχειν ἑτερότητος καὶ ταυτότητος. ὅμαλος
δέ πολὺτες οὗτοι, χρόνῳ μὴν οἴονται τὰν ψυχὴν μὴ γεγενέαμ-
μιδε τέλος θυμτῶν, πλείονας δέ διωάμεις ἔχειν, εἰς αἵστατα λύ-
οντα θεωρίας ἔνεκκ τὰν οὐσίαν αὐτῆς, λόγω τοῦ Πλάτωνα
καὶ τοῦτον τὸν κόσμον Θεονούμονον, θεοτάτην μὲν αἴσθησιν
οὐτακτὴν ἀγρύπτεν· Β δέ τέλος σωτέτακτα καὶ διεικεῖ-
B ταν καταμαθεῖν οὐ ράδιον ὄραντα τοῖς μήτε θύεσιν αὐτός,
μηδὲ τὸν θυμητῶν σωμάδον δέ τοῦ θρήνου τασσούτοντονούς,
ταῦτα τὰν ὄδον βαπτίζειν. τοιούτων δέ τὸν κατόλου λε-
γειντων, ὅμως Εὔδωρος Κοδετέρεις αἱμορεῖν σύεται τὸ εἰκό-
τερον· ἐμοὶ δέ δοκεῖσι τῆς Πλάτωνος αἱμφότεροι θλιψί-
τομένιν δέξειν, εἰ κανόνι τῷ πιθανῷ χρηστόν, οὐκέτι θλιψί-
τομένα παραίστασι, διὸ ἐκείνῳ τῷ Βουλευτῶντος λέγειν οὐ-
μολογεύματον. ὅμως ἐκτῆται οὐκτῆται τῆς αἱμητικῆς οὐσίας
λεγειντὸν μίξις οὐ θλιψίται πῃ ποτε ψυχῆς μᾶλλον, οὐ
τὸν ἄλλων δέ, οὐδὲ τοις εἰπη, θύεσις δέται. αὐτὸς τε γένος οὐ κα-
C μος δέσποτος, καὶ τὸν μεραλέναντον αὐτὸς σωμέτουν ἐκ τε σω-
μητικῆς οὐσίας καὶ τοιοῦτος· ἀνὴρ δέ τοις ὑλικός καὶ τασκείμονος,
οὐδὲ μορφὴν καὶ εἶδος τῷ θυμητῷ ταρέσθε. καὶ τῆς μὲν
ὑλικῆς δέ μετροῦ καὶ εἰκεσία τοῦ νοτοῦ μορφωθεῖν οὐτούς α-
τοῖον καὶ ὀρεστὸν δέται, οὐ ψυχὴ δέ πᾶσαν αἱματον τοκπέρθ-
ην. αἱθρίμον γε μὲν οὐ Πλάτων Κοδέτης ποτε τὰν ψυχὴν
τασσεῖτεν, διὸ τοις αἱθρίμοντον αἱτεῖ, καὶ κίνησες πηγαὶ καὶ
ψυχὴν. Αἱθρίμος δέ καὶ λόγω καὶ σέμονία θλιψεικόσμικε
τὰν οὐσίαν αὐτῆς τασκειράμνων καὶ δεχριμάτων δικαλίσουν
εἶδος ταῦταν ἐγκινόμονον. οἷμαχ δέ μη ταῦταν εἶται ταῦ-
D δέ τοις θρίμον σωμετάναι τὰν ψυχὴν δέ τὰν οὐσίαν αὐτός
θρίμον τασκειράχειν. ἐπεὶ καθ' σέμονίαν σωμέτουν. σέ-
μονία δέ τοις εἶται, οὐδὲ αὐτὸς εἰ τοῖς τοῖς τοῖς ψυχῆς αἱτεῖται.
εἰκρατεῖς δέ τοις ηγόνται δέ τοῖς ταῦταν καὶ τὰ ταῦτα
λέγεσται γένος δέ τοις σάστερας, δέ δέ κίνησες συμβάλλεται
διωάμενεις τὰν τῆς ψυχῆς θύεσιν αὐτὸς Πλάτωνος εἰ τοῖς
Σοφιστῇ, δόντον ταῦταν καὶ δέ τετερην, ταῦτα δέ τοις, σά-
στεραν καὶ κίνησες, οὐδὲ εἰκαστὸν εἴκεστον θλιψέειν, καὶ πέντε εἰνταχεῖσις
διλλήλων πηγαίμοντον τοῦ θλιψίζοντος. οὐ γε μὲν οὗτοι τε κει-
μῆται οἱ πλεῖστοι τὸν θύειμόν τον Πλάτωνι, φοβούμενοι καὶ
E τασκειράμνοι, πομπα μηχανάνται, καὶ τασκειράμνονται
καὶ τρέφοσιν, ὡσπερ δεινὸν καὶ ἀρριπτὸν οἰόμνοι δεῖν ποτε πα-
λύτειν καὶ τασκειράμνη, τὰν τε τὸν κόσμον τὰν τε τὴν ψυχὴν
αὐτὸς θύεσιν καὶ σύστασιν, τοῦτο δέ τοις αἱτεῖται σωματεῖται, ταῦτα
αἱτεῖται ποτε
F λῆσι καὶ κίνησες πάσοις, ηγέμονα καὶ τασκειράμνον (οὐ αὐ-
τὸς εἰρηκεν) εγκατεῖταισι. οὐδὲ τοῦ οὐστακτῆς πίνος οὗτος οὐ ψυχὴ
τὰν σώματος τασπίζει καὶ πρεσβυτερεῖται λέγεται γεγενέαμ-
μισιν οὐ λόγος αἱτεῖται. τότο γένος ηγκινόμονον εἴσκεται τὰν
πλεῖστων τασκειράμνης αἱτεῖται ταρέσθειν οὐλητοῖς δέξε-

περιπτον δῶν τὸν ἔχοντας τόπων θεάσιον σύγκλισμα, πι-
στούμενος τῷ εἰκόπῃ, καὶ τῷ γε μηδουμένος ὡς ἔνεστι οἱ ἀληφές
τῇ λέξει καὶ τῷ γένει δόξον. ἐπειδὴ ταῖς λέξεις ἑπάζω, σημαι-
κεῖσθαι ἄμα τὰς ἔξηγους καὶ τὰς ἀπόδειξιν. ἔχει γὰρ οὕτο-
κατά γε τὰς ἔμβλητά τας τοιχίματα δέξαται. Κερομον τόδε
(φονοί Ηεράκλεις) οὔτε οὐδὲ θεῖν οὔτε αὐτοῦ περίπο-
στεν, ὡς τῷ φοβοῦσθαι μή θεοὺς ἀπογνώστες, αὐτοῦ περίπονόν
την γεγενέναι τῷ κέσμου θημιουργῷ τοσονοτάτῳ. Βέλτιον
δῶν Πλάτωνι περιελθόντες, τὸ μὴ κέσμον τὸν γεγε-
νέναι λέγειν καὶ ἀδεῖν. οἱ μὲν γὰρ καλλιτος τῷ γεγενότεν, οἱ
ἄλλοις τῷ μητικαν. τὰς γένοσιας καὶ ὅλων δὲ τῆς γένεναι, οὐ
θυμοδύειν, ἀλλὰ τοσοχειρίων αἱ τὰς θημιουργῶν, εἰς
θεάσιον καὶ πάξιν αὐτῆς, καὶ τοῖς αὐτοῖς Ἑλεομοίωσιν ὡς
δικαστῶν τῷ τολμαχεῖν. οὐ γάρ τὸ μητοῖον θέμεστος, ἀλλ’
ἐπειδὴ μητικαλέσι μηδὲ ἴκμων ἔχοντες, οὐδοκίας γε ματίου
καὶ αὐτριαίτος. αἴστομία γὰρ οὐ τὰ περὶ τῆς τῷ κέσμου θημέ-
στος. αἴστομίας δὲ, οὐδὲ αἰσθάνετος, οὐδὲ αἴ-
ψυχος· ἀλλὰ ἄμορφον μὲν καὶ αἰσθάνετο θηματικόν, ἀρ-
πλητον δὲ καὶ ἀλογον τοιχίνιον ἔχοντα. τύπος δὲ οὐταρ-
μοστα ψυχῆς οὐδὲ ἔχουσας λέγεται. οἱ γάρ θεοὶ οὔτε σῶμα τὸ
αἰσθάνετον, οὔτε ψυχὴν οὐδὲ ψυχὴν οὐδὲ ψυχὴν οὔτε σῶμα
μονικὸν αἰδρα καὶ ρυθμικὸν οὐ φωνὴν ποιεῖν οὐδὲ κίνησιν,
ἐργαλεῖν δὲ φωνὴν καὶ κίνησιν θρυθμον ἀξιούμενον. οὔτε τοις οὐ-
θεοῖς οὔτε τῷ σώματος θατον καὶ αἰτίτυπον, οὔτε τῆς ψυ-
χῆς οὐδὲ ταραστον καὶ κίνησιν αὐτὸς οὔτε ποιεῖται· αἱρετέονται
οἱ τοις δραχμαστούσιαστον, τὰς μὲν αἱρετάς τοιχί-
νεις, τὰς δὲ παραχώμητα καὶ αἰόντα, αἴτελεῖς δὲ τῷ περιπολε-
τον αἱρετέονται αἰσθέσταις, ἔταξε καὶ μικρόμηπος καὶ σωπό-
μος, θηματιστοι αἱρετασθεμονος καὶ τελείωταις δὲ αὐτῷ
ζαλον. οἱ μὲν δῶν σώματος οἰστα τῆς λεγονδύης τοις αὐτοῖς
πιθανοχρον, φύσισις, ἔμφασις τε καὶ πιθενῆς τῷ θρυητῷ οὐχ
ἐτέρας οὐδὲτον. τὰς δὲ τῆς ψυχῆς σὺ Φιλίππεω μὲν, αἴτερον
κέκλικεν θρυθμον καὶ λέγουν τέρητον οὖσται, ἐλείφεταις τε καὶ
ταραχολῆς καὶ διαφορεῖσι καὶ αἰνομοιότητοις, σὺ αὐτῷ πέρεταις
οὐδὲν, οὐδὲ μέτρον ἔχουσταις σὺ δὲ Τιμέλη, τὰς τῇ αἱρετάς
συγκεφυτικάδιν φύσιται, καὶ τοῖς τὰ σώματα γίνεσθαι
λεγονδύηις μετατίθεται, οὔτε πλῆθος σύμμοντος καὶ στημάτης,
οὔτε μήτε καὶ πλάτει λέγονται νομισθέον, αἱ σώματα περιε-
πίκει, καὶ σωματικού μᾶλλον οὐ τῆς ψυχῆς οὐδὲν, ἀλλὰ τὸ αἴτον
καὶ αἴσθεστον, αἰτικίνητον δὲ καὶ κίνητα διέχει, σκένειν οὐ
πολλαχοῦ μὲν αἰάγκηις, σὺ δὲ τοῖς νόμοισι αἴτηταις ψυχῶν· Ε-
τακτον εἴρηται καὶ πακτοῖον· αὐτοῦ γάρ οὐ ψυχῆς τε οὐτε
νομῆς καὶ λογισμοῦ αἱρετασθεμονος ἔμφρενος μετεργεν, οὐτανόμη
ψυχῆς θρυηται. οὐ γάρ οὐ πιθανος καὶ οὐλικὴν σκεινον μέτεργος
μὲν σκένηται καὶ θεάσιμα καὶ χάρεσται καλλονται δὲ καὶ μο-
ρφῶν καὶ ζηματῶν μετεργοτητοῖς, σκένεσται εἶχεν. ἔλαχε δὲ το-
πον, οὐ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ οὐρανοδρομοῦ αἱρετων φυτῷ τε
καὶ ζώων πολυεδαπά σώματα καὶ ὄργανα γίνεται καὶ μη-
τέρεν. οἰδετον δὲ Τιμέλη λεγονδύηις αἰάγκηις, σὺ δὲ Φιλί-
ππεως δὲ μᾶλλον καὶ οὐτον οὐλείφεταις καὶ ταραχολῆς αἱμε-
τεται καὶ αἴτηται τῇ οὐλη περιεβίθεταις, ἀλλὰ μή τῇ ψυ-
χῇ γε τοιχόταις, οὐ τὰς οὐλένας αἱ τὰς μὲν ἄμορφον
καὶ αἴγηματον τοιχόταις αἴτηταις, καὶ πάσους ποιό-
τητος καὶ διαμάρτυρος οἰκείας ἔρημον εἰκάζεσθαι δὲ αἴθεστον
εἰλαίστοις, αἱ τοῖς τοιχίοις βαθεῖσι οἱ μηρεῖοι λαμβανογοτού.

A Principio meam de te sententiam explicabo, ei⁹ fidem quantā possum faciam probabilitate inducēda, qua id q̄ alienū plerisq; & contrariū receptis videbitur opinionib. excusēm. Postea ipsi⁹ verbis cūm interpretationē tum demonstrationē accōmodabo. Sic enim res habet, vi m ea quidem seit sententia. Mundū hunc Heracletus ait, neq; deorum quisquā, neq; hominū fecit. metuens t̄c ilicet, ne postquā de diis desperauissimus, hominem aliquem mundi opificē fuisse suspicā emur. Præstat itaq; Platonis sententiam sequi, atq; hoc & dicere & canere, mundū à deo esse factum. nam & mundus omniū operum est pulcherrimū, & deus omniū causarū præstantissima. Substantiā autē & materiā ex qua factus est mundus, non natam, sed semper subiectam opifici disponendam se & ordinandam, adq; ipsius similitudinē quantū eius fieri potest effingendam præbuisse. Non enim ex eo quod nihil esset existit mundus, sed ex eo quod non pulchre, non recte aut perfecte esset. quo modo fiunt domus, vestis, statua. Fuit nimirū antequam mundus nasceretur, materies, non corporis eō, non motus, non animæ expers: sed corpore informi atq; incōposito, temerario & bruto motu præditū. erat autem hoc ipsum inconcinnitas animæ proportione carentis. Etenim Deus neque corpus de incorporeo, neque animam de inanimo redigit. Sed quo modo virum modorum numerorumq; musicorū peritum non vocem aut motum, sed concinnam vocem, numerosumq; motum efficere volumus: ita deus neq; corpori vt tangi & resistere, neq; animæ vt imaginari & mouere posset indidit: sed virtutumq; sumens principium, alterum obscurum & tenebricosum, alterum turbulentū & amens, ambo impefecta atq; indefinita iis ordinandis, digerendis atq; concinnandis, pulcherrimū & perfectissimum confecit animal. Ergo corporis natura alia non est, quām quæ ab eo omnium receptaculum, sedes, nutrixq; dicitur rerum ortarum. Animæ autem naturā in Philebo appellat infinitatē, ut potest numeri & rationis priuationē, & in qua defectus, abundantiae, differentiae, dissimilitudinis nullus terminus insit, nulla mensura. In Timæo autē cūm dicitur individuæ commixta naturæ, & quæ circa corpora versans diuidua appelletur: neq; multitudine unitatū aut p̄nctorū intelligi debet, neq; longitudines aut latitudines: quæ corporib. conueniunt, & corporum magis sunt quām animæ. sed incompositū, infinitum, seipsum mouens & prædictum mouendi facultate principium illud, quod s̄pē necessitatem, in Legibus autem palam animam inordinatam dixit & maleficam. Ipsa enim ex se natura talis erat: mentem autem & rationem harmoniamq; solerter naēta est, vt fieret mundi anima. Nam omnium capax illa materies magnitudinem, interuallum, spaciūq; habebat, pulcritudine, specie, formarumq; que mediocritate indigebat. adepta autem ea est, dum ita exornata fuit, vt terræ, maris, cœli, stellarum, plantarum, animaliumq; omnis generis corpora & instrumenta exsistenter. At qui necessitatem quæ in Timæo dicitur, in Philebo infinitas atq; mensuræ vacuitas ob exsuperantiam & defectum, materiæ non animæ adscribunt: quo pacto id defendant, quod materiam idem semper informē, omnis qualitatis & facultatis propriæ vacuā asserit, similemq; ait esse olei odoris expertis quo ad tingendū vñguētarii.

DE ANIMÆ PROCREAT. E TIMÆO.

Fieri enim nequit, ut quod suapte natura qualitatis exsors, ociosum, & informe est, id Plato causam mali principiumque ponat, vocetque infinitatem turpem ac maleficam, rursusque necessitatem frequenter deo repugnantem & frænos excutientem. Illa enim, quæ (vt in Politico ait) cœlum in contrariam torquet partem necessitas & innata cupiditas, & illius præsæ naturæ una quasi educata confusio, antequam in hunc mundum veniret, vnde nam in res inuecta est: si subiectum qualitate catabat, materies nullam vim causæ habens, opifex autem bonus ipse, omnia sibi quantum res ferret, similia voluit facere? nihil enim est tertium. Nam hæc in Stoico um d. labemur angustias, qui malum ex non ente absque causa & procreatione introducunt: quando de his quæ sunt, neque bonum, neque qualitatis vacuum probabile est substantiam & originem malo præbuisse. Cæterū Platoni nō accidit idem quod posterioribus, neque neglegta (quod his vsu venit) tertia facultate & principio quod inter materiam & deam est medio loco, admisit absurdissimum illud commentum, quod nescio quomodo malorum naturam aliunde irrepsisse per accidens & casu fингит. Sanè Epicuro ne momentaneam quidem atomi inclinationem concedunt, quod cum dicant motum absque causa ex non ente introducere. ipsi maliciam, tantumque miseriarum, aliasque circa corpus infinitas incommoditates & difficultates, quarum nulla in principiis causa sit, ex consecutione quadam aint extiisse. Non ita Platò sed cum materiam omni discrimine liberasset, deumque à malorum causa quam longissimè collocasset, hæc in Politico scripsit de mundo. Is enim ab eo qui ipsum composuit, omnia est adeptus bona. quæ autem molesta & iniusta fiunt in cœlo, cum ipsum ab externo habitu haberet, tum in animalibus etiam efficit: ac paulò post. Progressu autem tempore is, obliuione ei obrepente, magis adhuc obtinuit præsæ inconcinnitatis morbus, periculosaque est, ne dissolutus rursus subeat infinitum dissimilitudinis locum. Dissimilitudo autem non est in materia, quæ caret qualitate & differentiis. Quod cum alii multis ignorans Eudemus, Platonem subsannat, quasi hic dum sçpenuero matrem & nutricem rerum vocat materiam, etiam malorum causam, radicem, principium dixerit. Plato enim matri nutritiæque nomine materiam afficit: causam autem malorum eam vim, quæ materiam mouet, & circa corpora est partilis, inordinata, bruta, nō tamen animæ exsors motio, facit. E quā in legibus, ut dixi, anima vocat contrariæ & adversantæ beneficæ. Anima enim causa est & principiū motus: mens, ordinis & consonantiae in motu. Neque deus materiam ociosam constituit: sed stabiluit à bruta turbata causam. neque principia mutationis & affectionis indidit naturæ: sed cum ea omnis generis motib. atque affectionib. inordinatis exagitatetur, magnâ illam infinitatem prauitatemque exemit, instrumentis usus harmonia, proportione, & numero: quorum opus est, non mutatione & motu diuersitates & discrimina in rebus efficere: sed ea potius stabilia, certa, & eorum quæ eodem semper sunt modo similia reddere. Atque hæc est, mea quidem opinio ut fert, Platonis sententia. Demonstratio autem prima erit, si ea, in quibus ipse sibi dicitur ac putatur contraria dixisse, expedit. amus.

A οὐ γάρ οἶον τε δέ αἴποιον καὶ σύργενός εἰς αὐτὸν καὶ αἱρέπεται αἴ-
τιαν κακοῦ καὶ σέχην ὑποθέαται τὸ Πλάτωνα, καὶ
καλεῖται πεισίαν, αἰχματικὴν κακοποίου, αὐτὸς δὲ αἰάγκης,
πολλὰ τῷ θεῷ διεμαρτυρᾶται καὶ αἴφιαί ξουσαν. ἡ γράμμα-
τρέφουσα τὸ οὐρανόν, (ὡς φύσις πολύπολος λέγεται) καὶ αἰε-
λίθους τοὺς ποιῶντας μάγκη, καὶ σύμφυτος θηρί-
μια, καὶ δέ τοι πάλαι ποτὲ φύσεως σωματικός φόρος πολλῆς με-
τέχοντας, τοῖνεis τὸν κόσμον αἴφικέαται, πότεν ἐγ-
γερνε τοῖς τοσάγμασιν, εἰ δὲ μὴ τοσοχείμνους αἴποιον ἦν
ὑλικὴ σύμμετρα αἵτις αἴποιος, δὲ τὸ μημονύμενον αἴγαδος καὶ
πορύτα θουλέμνος αἴτιος τῷ διάβατρος δέσμοις αἴθριοις; τοίτοι
δὲ τοῦτο οὐδὲν. αὐτὸς Σταύριος καταλαμβάνεται τοῦ μαζ-
όπειας, δέ κακὸν ἐν τῷ μη ὄντος αἴαγκης καὶ αἴθριο-
τες ἐπεισάγεται. ἐπει τῷ γε ὄντων οὔτε δέ αἴγαδον οὔτε δέ
αἴποιον εἴκες βεβιούσιαν κακοῦ καὶ θύμεον τοσαρχεῖ. ἀλλὰ
ταῦτα Πλάτων οὐκ ἔπει τοῖς υπερον, σούσῃ παρείσαι, ὡς
σκέπτοι, τῷ μεταξύ τῆς ὑλης καὶ τῷ θεῷ τοῖς τοσάγμασιν
διάβατροις, τοσάμενε τῷ λόγῳ τοῦ αἴτοποτατον, ἐπεισόδει
οὐκοῦδα ὅπως ποιουστα τῷ κακῷ φύσιν ἀπ' αἴθριατον
καὶ συμβεβηκές. Επικείρωντο γένος τοῦ αἴθριος εὐκλίναται
αἴτοιον συνχωρεῖσιν, ὡς αἴαγκην ἐπεισάγειν κίνησιν ἐν τοῖς
μη ὄντος. αὐτὸς δὲ κακίδην κακοδαγμοίαν ποιῶνται, ἐπει-
εσται τοῖς σώματα μυεῖσας αἴτοιας καὶ διαχερείας, αἴτια
σταύρωσις οὐκ ἔχουσας, κατ' ἐπαγγελους θυσίαι γενέσιν
λέγεσιν. δέ τοι Πλάτων οὐχ οὔτε τοῖς τοσάγμασιν γένεσιν
φορέσις αἴποιος αἴπαλλάπων, καὶ τῷ θεῷ τῷ τῷ κακῷ
αἴτιας αἴποτάτω οὐ θεόμνος, ταῦτα τοῖς τοσάμενοι γέγρα-
φεν εἰ ταῖς πολύπολοῖς, Γαρέαντι γέρα τοῦ ξιναθέντος πορύτα
τὰ καλά τοῦ κέκτηται. τοῦτο δὲ τῆς ἔξαρθρης ἔξεως οὐσα γαλε-
πά καὶ ἀδίκη τοῖς οὐρανῷ γίνεται, ταῦτα δέ τοι σκέπτοις αὐτοῖς
τε ἔχει, καὶ τοῖς ζώοις οὐταργάζεται. καὶ μηρόν επι το-
ελθει, Περιόντος δέ (φυσι) τῷ χρόνῳ, γέληθος ἐγίνομεντος οὐ
αὐτοῖς, μᾶλλον διωασεῖται δέ τοι παλαιᾶσις αἴθριος πά-
τος, καὶ κινδυνεύει στρατηγοῖς εἰς τοῖς αἰγαλοιοτήτοις αἴτε-
ρον οὐτα τόπον διώματα πάλιν. αἰγαλοιτης δέ τοι τῷ ὑλοῦ
αἴποιον καὶ αἴθριορεν οὔσαν, οὐκ εἴτιν. μηδὲ μὲν πολλοῖς αἴτοις
καὶ Εὔδημος αἴγονός τοις, κατειρωνθέται τῷ Πλάτωνος, ὡς οὐκ
αὐτοῖς πολλάκις τοῦτο αἴθριοντεσσα τῷ πλανηταῖς τοσαρχε-
ρολόγοις, αἴται κακόν, ρίζαι, σύρχοις αἴτοπαγμοντος. οὐδὲ
Πλάτων μητέστερος μηδὲ τῷ πλανηταῖς καλεῖ τῷ ὑλοῖς αἴταις
κακοῦ, τοῦ κινητικοῦ τῷ ὑλοῖς, γέλει τὰ σώματα γινομένων με-
τειποι, αἴται τοῦτο ἀλλογενούς, οὐκ ἀψυχοντος κίνησιν, οὐδὲν οἷμοις
(ὡς περίεργα) φυγήν εὐαγτίαν καὶ δύναταλεν τῇ αἴγαδον-
γάρ τοσοῦτε. φυγήν γένος αἴτα κινητος καὶ σύρχοις, νοῦς δέ, τα-
ξεως καὶ συμφωνίας τοῖς κίνησιν. οὐδὲν οὐκ αἰέσθεται τῷ ὑλοῖς
σύρχομεν, ἀλλ' ἐντον τοσοῦτον αἴσθεται τοῖς αἴθριοις τοσαρχολόγοις αἴταις.
Οὐδὲν σύρχοις τῷ φύσει μεταβολῆς καὶ παθαν παρίσταται, ἀλλ'
οὐσιας εἰ ταῖς πάθεσι πορτοδαποῖς καὶ μεταβολαῖς αἴται τοῖς,
δέεται τῷ πολλοῖς αἴσθεται καὶ πληριελεῖται, σύμμονία
καὶ αἴαλοντας καὶ σύρχοις γεώμενος οὐρανόis εἰναι τοῖς τοσαρχολόγοις
οὐ μεταβολῆς καὶ κίνησις ἐπερέπτητος πάτητο καὶ σύρχοις
τοσαρχεῖται τοσαρχολόγοις τοῖς τοσαρχολόγοις τοῖς τοσαρχολόγοις
οὐ μεταβολῆς καὶ κίνησις ἐπερέπτητος πάτητο καὶ σύρχοις λύσις.

A Nam ne sophistæ quidem ebrio , ne dum Platonis
tanta imputanda sit perturbatio & inconstantia, ea
in disputatione quam summo studio tractauerit: ut
eandem naturam simul & nunquam natam, & or-
tam dicat. quorum hoc in Timæo, illud in Phædro
aiunt exstare. Verba quidem de Phædro omnib.
ferè in ore sunt, vbi quod anima non sit genita, ex
eo probatur quia se ipsam mouet: & quod non in-
teritur, ex eo quia non sit genita. In Timæo, Ani-
mam verò, inquit, non ut nunc posteriorem cona-
mur dicere, ita etiam deus machinatus est corpore
iuniorem. non enim suisset maius natum cum na-
tu minore copulatum ei parere. sed nos, quib. mul-
tum temeritatis ac fortuiti adest, sic etiam loqui-
mur. ille autem & ortu & virtute priorem animam
corpore, tanquam dominam & obtemperanti im-
peraturam condidit. Et rursus, cum dixisset, ipsam
in seipso conuersanem vitæ perennis & sapientis
initium diuinum fecisse: Corpus inquit, cœli fa-
ctum est adspectabile, anima autem quæ videri
nequeat, sed rationis sit & harmoniæ particeps, à
præstantissimo intelligibilium semperq; manen-
tium ipsa rerum natarum præstantissima facta. Hic
deum rerum temporiarum præstantissimum, a-
nimam rerum factarum optimam dicens, manife-
stissimo discrimine & oppositio[n]e usus, æternam
& non ortam naturam animæ ademit. Quomodo
ergo hæc melius explicabuntur, quam ea ratione,
quam accipere volentibus ipse tradit? Ortus enim
expertem ait eam animam, quæ ante mundi ortū
omnia vitiosè & confusè mouit. rursus ortam &
natam eam, quam deus ex hac & stabili optimaq;
illa natura prudentem ordinatam que confecit, &
tanquam formam sensili intelligibilem, mouenti
ordinatam præbens, ducem Vniuersi constituit.
Hoc enim modo etiam corpus mundi alicubi ge-
neratum, alicubi non genitum ponit. Cùm enim
dicit omne quod sub adspectum cadit non quie-
uisse, sed cùm inordinatis cieretur motibus, deum
id sumisse & concinnasse: item quatuor hæc ge-
nera, ignem, aquam, terram, & aërem, antequam
Vniuersum iis dispositis conficeretur, motum in-
tulisse materiæ, ab eaq; ob inæqualitatē fuisse con-
cussa: equidē corpora facit quæ alicubi fuerint ac
substitutorint ante mundi origi[n]e. Rursus corpus
anima posterius dicens, & mundum esse factum,
quia videri & tangi possit, quia corpus habeat, talia
autem ostensum sit orta & nata esse: nemo non vi-
det eum corporis naturæ ortū adscribere. Verùm
E perlongè ab eo abest Plato, vt secū ipse palam dis-
sentiat, ac pugnantia dicat de rebus maximis. Non
enim eodem modo, neq; idem corpus à deo factū
ait, & fuisse antequā nasceretur. hoc enim palam
esset præstigiis vti. Sed quid intelligendum sit vo-
cabulo ortus, ipse docet. Antehac, inquit, omnia
ratione & ordine carebant. verùm vbi deus ag-
gressus est digerere vniuersum, ignem primū, a-
quam, terram & aërem: (quæ vestigia quidem sua-
rum formarū aliqua habebant, ita tamen affecta e-
runt, vt par est vniuersum esse à quo deus absit) hæc
ergo primū conformauit specie & numero quodq;
F suo. Etiam antè cùm dixisset, non vnius, sed duarū
proportionū opus fuisse molem Vniuersi solidam
ac crassicie præditam cōstringere, explicauissetq;
igne, terra, aqua, & aëre in medio positis deum cœ-
lum constrinxisse atq; constituisse: ex his, inquit,
talibus & numero quaternario contentis, corpus

mundi natum est, proportione consentiens: atque
hinc amicitia ea præditū, vt ipsum in sese conue-
niens, dissolui ab aliis rebus, eo excepto qui collig-
gauit, nequeat. quibus verbis manifestissim è do-
cet, non corporis simpliciter, non molis, non ma-
teriæ, sed concinnitatis in corpore, pulcritudinis,
similitudinisque deum fuisse patrem & opificem.
Hæc cogitanda sunt etiam de anima. nimirum
aliam neque à deo esse procreatam, neque ani-
mam esse mundi, sed facultatem imaginatricis &
opiniosæ, brutæ interim incompositæque motio-
nis & incitationis, quæ seipsum, idque semper mo-
ueat. aliam esse, quam deus conuenientibus nu-
meris rationibusq; conditam ac genitā, principem
nato mundo indiderit atq; præfecerit. Hæc illum
sensisse, & non dicis causa cōmentum cùm ipsius
mundi, tum animæ constitutionem quandam ortu-
mqq; præter multa alia hoc etiam arguitur, quod
animam aliàs non genitā, aliàs genitam vti docui-
mus: mundum semper ortum & natum, nunquam
non natum, nunquā sempiternū dixit. Quæ in Ti-
méo disputat, quid artinet huc afferre? cùm is liber
totus à capite ad calcem de mundi ortu sit. Aliàs
in Atlantico Timæus vota faciens, nominat eum
deum qui olim opere, nunc ratione exstet. in Poli-
tico Parmenideus hospes mundum à deo compo-
situm multa ait bona esse adeptum, si quid haber
vitiosum aut incommodum, id ex admixto priore
habitu inconcinno & bruto habere. In Repub. de
numero differere ortsus Socrates, quem nonnulli
Coniugium vocant: Est autem diuinæ, inquit, na-
turæ progenitæ sua conuersio, quæ numero per-
fecto comprehenditur. hæc quidem diuinam na-
turam progenitam nihil vocans aliud, quæ mundum

ternarii & quaternarii : tertia quinarii & senarii
(quarū nulla vel per se, vel cum reliquis cōiuncta
quadratū numerū facit;) quarta est septenarii & o-
ctonarii. quae reliquis adiecta, xxxvi conficit, qua-
dratum numerum. Illa autem tetractys (si quater-
nione dicere libet, liceat) numerorū à Platone ex-
positorū, perfectiorem habet procreationē, vbi pa-
res paribus, impares imparib. interuallis multipli-
cantur. Cōtinet autem unitatem, commune prin-
cipium parium & impariū. deinde duo & tria, qui
primi sunt eorum quos planos seu superficiem re-
ferentes dicunt. tum quatuor & nouē, primos qua-
dratos. deniq; octo & vigintiseptem, qui primi in
numeris (vnūate posthabita) sunt cubi. vnde etiam
liquet eum numeros istos nō voluisse in vna recta
linea disponi, sed duobus ordinibus, quorum vnu
parēs, alter impares contineret. sicuti subscripti-
mus. Ita copulabuntur scilicet similes cum simili-
bus, producentq; numeros planos, & cōpositi in-
ter se, & multiplicati. Compositione sic. ii & iii,
sunt v. ix & iv. sunt xi. ii. ix & xxvii, sunt xxxv. De
his enim Pythagorici quinariū trophon, id est so-
num appellauerunt, rati de tonorum interuallis
quintum primum esse, quod sonari possit. xii au-
tem lemma iis dicitur, quasi defectus: quod de
partitione toni inæquales partes desperauissent.
xxxv. autem harmoniam (sive ea concinnitas,
sive est contentio) vocant, quia conflatur è duob.
cubis primis partis & imparis numeri: itemq; è
quatuor his numeris, vi, iix, ix, xii, quibus
& arithmeticā & harmonica includitur propor-
tio, quam progressionem cum vulgo appellamus.

A Ζ τὸ κέρομα ἐχρύνθη, διὰ τοῦτο γίνεται ὁ μολυγῆτας· φ.
λίαν τε ἔχειν σὺν τόπων, ὡς τε εἰς ταῦτα αὐτά σκεπλήσθω, ἀλλα-
γεντὸν τῷ ἄλλῳ, πλὴν τὸν τὸ συνδροτέλες, γνέ-
σιαν. σαφέστατα διδάσκων ὡς οὐχὶ σώματας ἀπλάτες, οὐδὲ
ὄνκους καὶ ἔλατα, ἀλλὰ συριμετέλεας τοῖς σῶμα ταῖς κατάλοιποι
ὅμοιότερος ἦν ὁ θεός πατέρ τοῦ θρησκευτέρων. Ταῦτα δὲ Δια-
νοειδαὶ καὶ τοῖς ψυχᾶς, καὶ τῶν μὴ οὔτε τὸν τὸν θεού της
νομίμου, οὔτε κέρομου ψυχὴν οὔσαν, ἀλλά θνατοπαθίας
καὶ δοξαστικῆς, ἀλέγουν τοῖς καὶ ἀπάκτου φρεστοῖς καὶ ὄρμη-
σμάσιν ἀπεκίνητον καὶ αἰτικίνητον. ταῦτα δὲ τὸν θεόν Διαρ-

B μοστάριόν τοις πρεσβύτεροιν πριθμοῖς καὶ λέγοις ἐγκατέ-
στηπεν ἡγεμόνα τὸν κέρομον γεγενότος θρυητοῦ οὔσαν. ὅπις
τοῖς τόποις διενοεῖτο Ταῦτα, καὶ οὐ δεωρείας ἔνεκεν, τὸν τὸν κέ-
ρομον θρυητοῦ καὶ τῆς ψυχῆς ὁμοίως παρεπίθετο σύστασιν
καὶ θέσιν, ἀκείνῳ πολλοῖς πειρατείαις ἔστι, διὰ τῶν μὴ
ψυχὴν τοῦ αὐτοῦ καὶ ἀγέντον (ἀνταρ εἴρηται) καὶ θρυ-
τῶν λέγεσθαι· τοῦτο κέρομον, δεῖ μὴ γεγενότα καὶ θρυητόν,
αἰγάλυτον ὃ μηδέποτε μηδὲ αἰδέσῃ. τὰ μὲν διὰν τὸν Τίμεγο
πίδει πρεσβύτερον ὥλεν γένεται ποδὸν τὸ σύγεραμμα τοῖς κέρομον
θέσισις αὐτοῦ τέλειος ἀπὸ σχεχῆς ἔστι. τῷδε ἄλλων, νῦν μὲν
Αἰτιαίνητος πρεστεχόμενος Τίμεγος ὄνομά τοι πάλαι μὴ
ἔργων γεγενότα, νῦν τοῦ λέγοντος τὸν πολιτικῶν ὃς ὁ Παριμό-
δειος ξένος τὸν κέρομον τὸν τὸν θεού σκιτεῖται. φησι πολλὰ
ἀγαθάν μεταλλεύειν· εἰ τοῦ φλαῦρον ἔστιν ἡ χαλεπόν, σὺ τῆς
πρεστερεῖς ἔξεως αἰδαρμόσου καὶ ἀλέγουν συρεμεμηγμένον
ἔχειν. οὐ τοῦ πολιτείας τοῖς τὸν αἰεθμοῦ, ὃν γάμον ἔνοι πα-
λέσσονται, οὐ σωκεάστης σχεχόμενος λέγεται. ἔστι δέ, (φησι) θεών μὲν
θρυητῶν ποιόδος, ἵνα σχειθμός τοῖς λαμβάνει τέλειος. οὐκ
ἄλλο καλάν θεον θρυητόν, οὐ τὸν κέρομον. σύμφα

C

D οὐ τελεῖ καὶ μᾶς. τείτη δὲ τὸ εἶδος ἡ θεόμεια ποιεῖ τελείωνον, όπερε αὐτὴν καθ' ἑαυτήν, όπερε μὲν τὸ ἄλλων τετέρη
μήδια, σπουδημάτων δὲ τὸ φρέσκας τελευταῖς, τε βάγανον
παρέχειν. οὐ δέ τοι τοῦτο Πλάτωνος ἐπικειμένων σύριθμού τε-
τακτικῶν τελετῶν εἴδη τοῦ θρέσον, τὸ μὲν στρίτων, στρίτοις
θρεστήμασι, τὸ δέ τοι τοῦτον, τοῦτοις πολλαπλασιασθέντων,
τοῖς εἰχει τὸ μὲν μονάδα, τοῖναι οὖσαν σύρχοις στρίτων καὶ
τοῦτον, τὸ δέ υπὲ αὐτῇ τὰ μὲν μίσθια τελά, φρέσκοις διπλί-
σις, ταῦτα τελευταῖς σύνειδα, φρέσκας τε βάγανος ταῦτα δικτά-
καιοις εἰκόνεσσι, φρέσκας κύπειος καὶ σύριθμοις, εἴτε λόγου τῆς
μονάδος διελίπτης, εἴτε διηδός τοι βασιλεύειν τοῖς

E Δέ τις ἀπὸν τε δὲ λόγῳ αἰλατέ καὶ ιδίᾳ πάσεας τὰς ἔρ-
ποις μετ' ἀλλήλων, καὶ πάλιν τὰς πεῖσματος, καὶ πάσης
χραπλαγῆς τὴν καὶ συζυγίαν τῷ ὁμοίων ἐσονται πεῖσματος τῶν
ὁμοίους, καὶ ποιησοισιν διερθμούς ἐπιφανεῖς κατάτε συγγέ-
σιν καὶ πολλα πλασιασμὸν εἶται ἀλλήλων. Καὶ συγγέσιν οὗτοις
τὰ δύο καὶ τὰ τέσσαρα, πέντε γίνεται. τὰ τέσσαρα καὶ ἑνέα,
τετρακόδεκα· τὰ δέ ὅκτω καὶ εἴκοσιεπτά, πέντε καὶ τετράκο-
δεκα. τέτταν γένεται τῷ ἀριθμῷ οἱ Πυθαγεροί, τὰ μὲν εἴ τε φόνον,
ὅτερον δέ τοι φθόγονον, σκάλας οἰούμνοι τῷ τὸ πόνου Διατημά-
των πεφτοντες φθεγκτὸν δέ περιπτον· τὰ δέ τετρακόδεκα,

A Horum vis magis erit conspicua, si descriptionem proponamus. Esto parallelogrammum rectangulum A B C D, cuius latus A B quinque, latus A D septem sit punctorum. Seceturque A B in duo & tria puncta, vbi est punctum K: latus A D in tria & quatuor puncto L. ducatur porro à punctis sectionum linea parallelis lateribus, ut K M N, & L M O, quæ se in puncto M inuicem secant. Ita figura K M B O continebit areolas nouem, L M N D octo, M O C N duodecim, A L M K sex: Totum autem parallelogrammum x x x v, numeris areolarum quas continet, primarum consonantiarum rationes proportionat. Nam vi & iix sesquiteriam habent rationem, quæ est in consonantia diatessaron sive Quarta. vi & ix sesquialteram rationem constituunt, quæ est consonantia diapente seu Quinta propria. vi & xii duplam rationem conficiunt, quæ est consonantia diapason seu Octaua. quin & toni proportio inest, sesquioctaua nimirum, vt 1 x ad viii. Ideo numerum qui hos omnes continet, harmoniam appellauerunt. Idem x x x v. numerus sexies acceperus, c c x sufficit: quot diebus septimestres fatus absolui traditur. Rursum nouo sumpto initio, multiplicando, binarius in ternarium, producit senarium. quater nouem sunt xxxvi. cætius virginis septem, sunt c c xvi. De his numeris, sex perfectus est, & quatq; omnes suas partes: dicitur etiam Coniugium, ob paris cum impate mixtionem. ad hæc, constat è principio numerorum, primo pari, & primo impari. x x x v i primus est qui simul & quadratus sit & triangulus: quadratus senarii, triangulus ab octonario. idem nascitur è duoru quadratorum vnius in alterum multiplicatione, 1 v in 1 x. itemque trium cuborum summa est, vnitatis, iix, & xxvii. præterea facit parallelogrammum alteram dimensionem longiorem habēs, ter duodecim, aut quatuor nouis summis. Proinde expositis numeris laterum, quadrati senario, trianguli octonario, & parallelogrammorum altero ix, altero xii, conficiunt rationes consonantiarum. Nam xii ad ix. ratio, diatessaron exprimit, vt est chorda ima seu nete ac mesen sive medium. xii ad iix, diapente, vt media ad summam seu hypatam. xii ad sex, diapason, vt imæ ad summam. c c xvi cubus est senarii, suo ambitu æqualis. Iam cùm hæ sint proprietates dictorum numerorum: id peculiare habet xxvii, qui vltimus est, quod præcedentiam omnium summam continet. Idem dierum quibus Luna suam conuersionem absoluit numerus est. Pythagorici de interuallis ad concentrum pertinentibus tonum eo notauerunt. ideoq; xii vocant defectum, quod vnitate à dimidio abest. Neque verò obscurum est, quin in hisce numeris etiam consonantiarum rationes insint. Nam duo ad vnitatem duplam habent rationem, qua referuntur diapason. sesquialteraternarii ad binarii, qua diapente. quaternarii ad ternarium sesquiteria, qua diatessaron. ix. ad iii triplam habent proportionem, qua diapason cum diapente, seu Duodecima quam vocant. iix ad ii quadruplam, qua disdiapason seu Decimaquinta. ix ad iix sesquioctauam, qua tonus. Iam si vnitatis promiscue & parib. adnumeratur, & imparibus: vniuersis numeris denarii suppeditabit multitudinē. Nam ab vnitate collecti quatuor primi numeri decem conficiuntur. rursum hi pares numeri. i. ii. iii. viii. quindecim componunt, trigonorū in ordine quintū.

& quod ad imparium seri emattinet, numerus XL ex iis confit, additis XIIII ad XXVII. his enim duobus mathematici concinnè metiuntur interualla ad cantum apta: dum dies in illo, hoc tonum describunt. Idem numerus XL multiplicando fit, ex vi illius quam diximus tetractyos. Nam si primos quatuor numeros, vnumquemque sumas quater, prouenient IV, IX, XII, XVI. quorum summa est XL, in qua continentur omnes consonantiarum proportiones. quippe XVI sesquitertia sunt ad XI ratione, dupla ad VIII, quadrupla ad IV, XI ad VIII, sesquialteram proportionem tenent, ad IV triplam. His autem rationibus interualla diatessaron, diapente, diapason, diapasōn cum diapente & disdiapason continentur. Idem numerus XL cōficitur duobus primis quadratis, I & IV, ad duos primos cubos IX & XXVII additis. quo efficitur, Platonica tetraēctyn multò esse Pythagorica & perfectiorem & locupletiorem. Sed cum hi quos posuimus numeri spaciū nō dent medietatibus quas vocant, quae in rem propositam introducuntur: necesse fuit maiores terminos iisdem in proportionibus sumere. qui verò ii sint, dicendum est. Priùs autem dicemus de ipsis medietatibus. Harum una est, in qua positis tribus terminis numerorum, medius æquali quantitate alterum extreñorum superat, ab altero superatur: arithmeticam vocant, cui subcontraria est, in qua totidem terminis positis, interuallorum eadem est proportio ad extrema. Terminii arithmeticæ sunt VI. IX. XII. nam IX eadem quantitate excedunt senarium, & deficiunt à duodenario. Subcontrariæ termini sunt VI. IX. XII. Octonarius senarium binario superat, quaternario superatur à duodecim. sed & binarius senarii, & quaternarius duodenarii est triens. Ergo in arithmeticā medius terminus excedit excediturq; æquali quantitate. in subcontraria autem eadem parte extreñorum, alterum superat, ab altero abest. illic enim ternio medii est triens: hæc duo & quatuor sunt extreñū trientes. vnde nomen subcontrariæ inuenit. Eadem harmonica dicitur: quod primas cōsonantias suis terminis exprimat: maximo ad minimum, diapason: maximo ad medium, diapente: medio ad minimum, diatessaron. vt si maximum terminum ad netam colloces, medius mesæ obtingat: & hæc cum maximo diapente, cum minimo diatessaron sonet. itaque VIII ad mesen, VI ad hypaten, XII ad hypaten pertinebunt. Modum porrò huiusmodi medietates inueniendi simpliciter & perspicuè Eudorus tradidit. Idque priùs in arithmeticā consideremus. Si exponas extreños, & horum semisses coniungas, quod confit, medius erit siue dupla sit siue tripla extreñorum ratio. Iam in subcontraria, si extreñorum dupla sit ratio, triente minoris cum semisse maioris composito medium inuenies. in tripla contrà minoris semissis cum maioris triente medium conficient. Sint enim termini proportionis triplæ extreñi VI & XIIIX: ergo minimi semissis IIII, maximi triens V coniungantur, existet X, medius, qui eadem parte extreñorum & excedit & exceditur. Hoc ergo modo medietates inueniuntur. Oportet

λεῖσθαι, τοῦ οὐ μείζονος, τείτον. ὃ γέροντες οὔτω, γίνεται μέσος· ἐξ αὐτῷ σύπειρασίω λέγεται τὸ ελάχιστον· ταῦτη δὲ μέγιστος αὐτῶν τὸ ποιμανόμενον λεῖσθαι τείτον, καὶ τῶν οὐκτὼν τούτη δέκα τρίτον, ταῦτα συμβίνει, ἐξεισταῖται αὐτῷ μέρει τῶν ἀκριβῶν οὐδὲ μηδέ τοις τούτοις πρεπεῖνδικτα· οὔτες μὴν μέσοτι τετελετεῖσθαι λειπούνται. Δεῖ δὲ αὐτοῖς σκέψει

A bat porrò eas inseri suprà expositis numeris, & du-
plorum ac triplorum interualla iis expleri. Atque
eorum numerorum quidam nullam omnino ha-
bent intercapelinem, quidam non satis amplam.
Igitur multiplicant eos ita, vt spacia medietatibus
recipiendis habeant sufficiētia quas diximus. Pri-
mū loco vnitatis minimum ponunt senarium,
quod is semissem triētemq; habet primus: ac pro-
inde reliquos omnes qui sequuntur, sc̄cuplos po-
nunt, sicut ex descriptione apposita appetet: vñras-
que enim medietates duplicibus interuallis reci-
piunt. Cūm autem dixisset Plato, iam cūm inter-
B ualla sesquipla, sesquitertia, & sesquioctaua exsti-
tissent, ex his cōpagibus in prioribus interuallis o-
mnia sesquiteria sesquioctauis compleuit, vnicui-
que particulā relinquens cuius particulae intersti-
tium adsumtum facit rationem quæ est numeri ad
numerū, vt termini sint CCLVI & CCXLIII. ob hæc
ergo Platonis verba coacti sunt numeros denuò
augere. Oportebat n. continenter deinceps post
senarium ponи duos sesquioctauos. at neq; octauā
partem habet senarius, & si in scrupulos vnitatum
commiuere velis rationem, perplexissima futura
sit contemplatio. Hęc ergo ipsa res multiplicandi
C adhibendum auxilium dictauit: vt tanquā in har-
monica mutatione secundum primi numeri in-
crementum tota augeretur descriptio. Eudorus i-
taq; Crantorem secutus, primum numerū posuit
CCCXXCIV: qui fit vi in LXIV multiplicatis. huc eos
induxit, quod numerus LXIV habet sesquioctauū
LXXII, isq; rursus hunc XXCI. Iis vero quæ à Plato-
ne dicuntur magis concinit, vt dimidium pona-
mus. Nam si CXII primo loco ponamus, lemma
seu defectus post sesquioctauos erit inter numeros
ab eo positos CCLVI & CCXLIII. si verò illius duplus
CCCXXCIV primo loco ponatur, lemma eadem ra-
tione quidem, sed duplum tamen numero efficie-
tur. Alioqui vt CXII ad CCCXXCIV, ita etiam CCLVI
ad CXCI, proportionem seruant sesquiteriam.
Neq; absurdum est ad hunc numerum reductio: at-
que adeò etiam Crantoris sententiæ rationem ad-
fert. Nam LXIV cum cubus est primi quadrati, tum
quadratus primi cubi. isq; multiplicā ternarium,
qui inter impares, inter triangulos, inter sesquiplos
ac perfectos est primus, CXCI gignit numerū qui
sesquioctauum sui respectu alium habet, vt osten-
demus. Priùs a lemma quid sit, & sententiam Pla-
tonis magis perspicietis, si ea paucis in memoriam
vobis redigantur, quæ in Pythagoricis scholis at-
solent diffiri. In cantu interuallum vocatur, quid-
quid cōtinetur sub duobus sonis in æquali tenore
differentibus. Horum vnum est is qui tonus dici-
tur, quo Quinta Quartam superat. Hunc tonum
harmonici in partes diuidi æquales putant posse:
quarū utrāq; sc̄enitonium appellant. Pythagorei
desperata in æquales partes sectione, minus seg-
mentorum eius lemma vocant, quod dimidiū toni
nō impleat. Itaq; illi diatessaron duorum tonorū
& sc̄enitonii summa definiunt: hi totidē tonorū
& lemmatis. Testimonium ferre videtur harmonicis
sensus, mathematicis demonstratio. Res ita habet.
F Sumtum hoc est, & in instrumentis obseruatum,
diapason dupla constare proportione, diapente ses-
quialtera, diatessaron sesquiteria, tonū sesquioctaua.

Idque explorare etiamnum licet , si aut duo pondera proportione dupla de neruis suspendantur duobus , aut de duabus æquali cavitate tibiis alteram dupla alterius longitudine facias . maior enim tibia grauiorem sonum edet , qualis hypatæ ad netam : de fidibus quæ duplo intenditur pondere , acutiùs quàm altera sonabit , vt nete ad hypatam . id autem est diapason . Eodem modo si tria ad duo sumantur pondera , quæ est sesquipla ratio , diapente reddent : & si quatuor ad tria , quæ est sesquitertia , diateffaron . quod si ea inæqualitas longitudinum aut ponderum fuerit , quæ est nouem ad octo , interuallum toni fiet , non consonantibus sonis , sed nonnihil tamen habens modulationis , quatenus soni seorsim editi suaue & iucundum sonant , simul autem , asperè & molestè . in consonantiis siue alternis , siue simul nerui pulsantur , suauiter sensui accidit sonorum concentus . Quintam rationibus hoc demonstrat . Nam vt in harmonia è diapente & diateffaron conflatur diapason , ita in numeris dupla ratio ex sesquialtera & sesquitertia . quippe xii ad ix sesquitertiam , ad iiix sesquiplam rationem obtinent , ad v i duplam . Composita ergo est dupla ratio è sesquialtera & sesquitertia , sicut diapason è diapente & diateffaron . Sed vt hic diapente tono amplius habet quàm diapente : ibi sesquialtera sesquioctauo sesquitertia excedit . Apparet ergo diapason dupla , diapente sesquialtera , diateffaron sesquitertia , tonum sesquioctaua ratione intelligi . Hoc ita demonstrato , videamus an sesquioctaua ratio diuidi in equeles possit partes : nam si nequeat , tonus etiam nequibit . Primùm numeri qui sesquioctauam rationem continet iiix & ix , nullum in medio admittut interstitium . Quod si vterque dupletur , duo interualla efficit is qui inter duplos interuenit . is est x vii , dupli x vi & x iix . liquet autem si æqualia fint interualla , in æqualia diuiduam fore sesquioctauam rationem , at inæqualia fiunt , alterum sesquisedecimum , alterum sesquisepademdecimum . Ergo inæqualiter secatur sesquioctaua , ac proinde etiam tonus . neutra ergo diuisi toni portio semitonium fit , & mathematici rectè lemma appellaruerunt . Atque hoc est quod Plato dicit , deum sesquitertia sesquioctauis explentem , lemma reliquie , cuius ratio sit in numeris ccclvi & ccxlili . Sumatur enim diateffaron in duobus numeris , quorum alterum eiusq; trientem alter contineat , vt sunt ccclvi & cxcii . quorum minor grauissimæ voci quatrachordii adscribatur , maior acutissimæ , demonstrabimus duobus interiectis sesquioctois , relinquunt tale lemma seu interuallum , quale numeris est inter ccclvi & ccxlili . Grauiore enim voce uno tono contentiore facta , fient ccxvi . rursum tono sursum eleuata , ccclviii . Haec xxvii numero excedunt numerum ccxvi . atque hic xxiv amplius est quam cxcii . sunt autem xxvii octaua pars de ccxvi , itemque xxiv de cxci . itaque de his tribus numeris maximus ad medium , medius ad minimum sesquioctauus est : & interuallum à minimo ad maximum duobus tonis conficitur , quos absoluunt duas octauas partes , una post alteram additæ .

ἀνεικηνθαδίο, τοῖς εἰκόσι καὶ πένταροι. Ὡς τὰ μὲν καὶ τῶν σιτῶν ἐπόγυμδοι βέβηται, τὰ δὲ καὶ τῶν ἑκατὸν ἀνεικηνθαδίο. Σιών γίνεται τὸ τελεῖν τούτων διφθερόν, ὃ τε μέγιστος ἐπόγυμδος τοῦ μέσου, καὶ ὁ μέσος τοῦ ἐλαχίστου. Τοῦτο τὸ τέλος ἐλαχίστου διέγειται μέχρι τοῦ μεγίστου, ταπεῖται τὸ τελεῖν ἑκατὸν ἀνεικηνθαδίο μέχρι τοῦ σημεῖου, διτονονέκτηνοι δυοῖν συμπληρώμαν ἐποίεσθαι.

KKK

A His remotis, totius sesquitertiae inter extremos rationis nihil aliud superest, quam interuallū inter ccxliii & cclvi. nimirum xiii. ideoq; hunc numerum lemma, quasi defectum, dixerunt. Atq; ego quidem his numeris sententiam Platonis eidemtissimè expositā arbitror. Alii terminos consonantiae adsignantes, acutū numero ccxciiix, grauem numero ccxvi, reliqua eodem modo conficiūt, nisi quod lēmma medio inter duos tonos loco concipiunt. Grauiore n. voce vno tono ad acutiorem contenta fiunt ccxlili. Acutiore autē ad vnum tonum remissa seu depreffsa, cclvi. porrò ccxlili ad ccxvi rationem habet sesquioctauam, eadēmq; cclxxxviiii ad cclvi. vt vtroiq; toni sit interuallum. & relinquitur id, quod interest inter cclvi & ccxlili, non iam semitonium, sed eo minus aliquid. cclxxxviiii enim numero xxxii amplius sunt q̄ cclvi & ccxlili numero xxvii excedunt numerū ccxvi. at cclvi maior est q̄ ccxlili, quo xiii plus habet. Atqui vtroq; excessuum, qui erant xxxii, & xxvii, minor est numerus xiii. Itaque diatessaron cōstare deprehensum est nō duobus tonis & semisse toni, sed duobus tonis & latente. Atq; horum quidem h̄ac est demonstratio. C Ida. ex prædictis intelligi facile potest, cur Plat. cum dixisset sesquialtera, sesquitertia, & sesquioctaūa fieri interualla, dū sesquitertii sesquioctauis interiectis explētur: nullam sesquialterorū fecerit mentionem, sed ea omiserit. nam sesquitertia proportione ad sesquioctauam addita, conficitur sesquialtera. His ita demonstratis, quomodo impleatur interualla & inferātur medietates, etiamsi nemo iam antē cōmonstrasset, tamen vobis exercitationem h̄ac reliquissim. nunc cum multi iiq; præclaris viri id absolverint, Crantor maximē, Clearchus, & Theodorus Solenses: pauca de eorum disfido dicere nō abs re fuerit. Theodorus enim nō, vt illi, duas series instituens, sed in vna linea deinceps duplos triplosq; exponēs, primū nititur naturę illa quam vocant fissura, duas faciente ex vna, nō quatuor ex duabus partes. Deinde, inquit, medietatum insertiones ita conuenit spaciū nancisci: alias perturbatum confusumq; remiri, ac traciectiones extituras in primum statim triplum ex primo duplo qui impleant vtrūq; * Crantorem tinentur collocationes numerorum, planos planis, quadrata quadratis, cubos cubis aduersos collantes atq; coniugantes: vtq; non ordine sumantur, sed alternis pares & plani * * *

D E semper eodem modo habens, vt forma & species, alterum quod circa corpora diuiduum, tanquam receptaculum & materiam. mixtūram autem ex omnibus communem confectam. Substantiam proinde quæ diuidi non potest, & semper eodem modo se habet, non intelligendum est paruitate (quod fit minimis corporibus) diuisionem subterfugere. Simplicitas enim eius, affectionum vacuitas, puritas, & formae vnitas, indiuidua dicitur & impartialis: quibus illa etiam composita, diuidua, & varia quodammodo attingens, multitudinem eorum tollit, habitumq; vnum quendam iis ob similitudinem infert. Quæ verò circa corpora versans diuisionem admittit, eam si quis materiā nominare velit, vt naturā priori subiectam, eiusq; participem: is vocis ambiguæ vsu, nihil interim nostræ disputationi officiet. Qui verò materiam corpoream misceri cum indiuidua volunt, errant,

Primum in eo, quod nullo corporeæ materiæ nomine hæc vritur Plato: quam alias receptaculum, omnium rerum capacem & nutricem solet dicere, nō circa corpora diuiduam, sed ipsam corpus quod in singularia diuidatur. Deinde, quid intererit inter mundi & animæ procreationem, si vtrunq; ex materia & intelligibilibus est constitutum? Ipse quidē Plato quasi abominans animæ ex corpore ortum, ait intus in ipsa corporeum fuisse à Deo collocatum, forisq; ab illa occultatum. cumq; totam animam ratione absoluisse, deinde argumentum de materia proponit, qua ante, cum animam crearet, nihil opus habuerat, vt pote sine materia natam. Similia horū in Posidonium dici possunt. Nam is quoq; nō longe à materia animæ removit: sed Platonis verba sic accipiens, substantiam terminorum seu extrematum circa corpora esse diuiduam, eamque cum intelligibili miscens, animam pronuntiauit esse ideā eius quod vsquequa dimensiones habet, ratione numeri constitutam, qui harmoniam contineat. Nam Mathematica in medio primorum intelligibilium & sensilium esse collocata: & cum anima perpetuitatem intelligibilium, ac sensilium facultatem ad percipiendas affectiones habeat in se: par esse, vt eius natura in medio sit. Nimirum & hunc latuit, Deum corporum extremitatibus postmodo demum, iam anima absoluta vsum ad conformandam materiam, cum dissipationi obnoxiam & vinculis carentem molem definiret ac includeret superficiebus, quæ è triangulis erant concinnatae. Absurdius etiam hoc, quod animam ideam facit, cum idea sit immobilis, mobilis admodum anima. & illa cum sensili nihil habeat commercij: hæc in corpora inclusa sit, ad hæc Deus ideam vt exemplar fuerit imitatus, animam vt opus opifex confecerit. Quod autem Plato animam non ponat numerum esse, sed ordinatam ratione numeri, iam ante dictū est. Adversus vtrosq; illud commune est argumentum, quod neque extremitatibus neque numeris vllum inest vestigium illius facultatis, qua res sensiles anima iudicat suapte natura. Mensem quidem ei, & mente sola cernendarū rerum notiones communicatio principij intelligentia sola percipiendi inseruit. opiniones autem, & persuasiones, imaginations, & affectiones à qualitatibus corpori inhærentibus profectas, ne cogitari quidem potest ex vnitatibus, lineis, aut superficiebus simpliciter esse innatas. Et vero non modo mortalium animæ vim cognoscendi per sensus habent, sed ipsam quoque mundi animam ait ipsam in se reuolutam, vbi aliquid attigit substantia præditum dissipabili, aut etiam indiuidua, hoc ipsam per se ipsam totam se se commouendo narrare, quatenus idem sit isthuc, quatenus diuersum, & cuius respectu maxime, quæ, & quomodo sit affectū substantiæ aut motus ratione. In his cum decem prædicamentorū aliquā posuisset notationē: magis adhuc idē declarat in his quæ sequuntur. Ratio, inquit, vera vbi de sensili concepta est, & circulus Diuersi recta proficiens in totā animam de eo nuncium affert: opiniones nascuntur & persuasiones veræ atq; constantes. Cum autem in iis vertitur, quæ intelligentiæ sunt, & Eiusdem circulus valde agilis ista significauerit, necessario scientia absoluitur. Hæc autem duo in qua re ingenerantur, si quis eam aliud quicquam dixerit quam animam, quidvis potius quam verum dixerit. Vnde autem hic sensilia apprehendendi & opinandi motus diuersus ab intelligentiæ illa,

A τεφτον μὴ ὅπερ τῷ σκέψιν ὄντος τὸν δὲ τὸν Πλάστων καὶ χρῆσιν). δέξαμεν γέ εἰσι οὐ πάντες χρῆσιν αὐτοῖς σκέψιν, οὐ τῷ σώματα μετειπόν, μᾶλλον τῷ Σάμα μετειπόν εἰς δικαῖον ἐκεῖνον. ἐπειπον διδίσται τῷ καθηγούντος τῷ Πλάστων, ὡς τῷ διποτέλειος τῷ ψυχῆς, εἰ τῷ αὐτῷ φορέσθιος ἐκ τοῦ ὑπερβολῆς τῷ νοτῷ τῷ γέγενεν σύστοις; αὐτὸς γε μὲν ὁ Πλάστων, αὐτὸς διποτέλειος τῷ ψυχῆς τῷ σώματος θύσιον, αὐτὸς διποτέλειος Φιονίου πότῳ τῷ θεοῖς τῷ Σάμων σώματικόν, εἴτα ἔξωθεν τοῦ σκέψιν πειπαλυφθίην. καὶ ὅλος ἀπογραφόμενος διάλογον τῷ ψυχῶν τῷ σώματος θύσιον, εἴτα τῷ θύσιον τῷ σώματος, μηδὲν αὐτῆς φρόντερον, ὅτε τῷ ψυχῶν ἐθύμα, δενδεῖς, ὡς χωρὶς ὑλης θυσιαλήν. ὅμοια τῷ Σύτοις δέσιν αὐτεπιπον καὶ τοῖς πάσι Γοσιδάνιον. οὐ γέρμαντες τῆς ὑλης απέσπονται, διλασταὶ δέξαμενοι, τὸν περιπάτων οὐσίαν τοῖς τὰ σώματα λέγοντα μετειπόν, καὶ ταῦτα δινοταῖ μίζαντες, απεφίναντο τῷ ψυχῆς ιδεαν εἴτιος πότητη Διάστατος καὶ διεθμόν συνεπάσσον, σύμμονίαν ποιείοντα. τά τε γέ μαθηματικά τῷ τεφτων νοτῷ τῷ μεταξύ τοῦ αὐτοτῷ τῷ περιπάτῳ, τῷ τε ψυχῆς τῷ νοτῷ τῷ διάδοχον, καὶ τῷ αὐτοπικῷ τῷ παθητικῷ ἔχοντος τεφτων σκέψιν οὐσίαν τῷ αρχῇ. ἐλαστε γέ καὶ τοῖς οὐσίαις τῷ θεοῖς τῷ Σάμῳ πέρασιν ὑπερεργον απειργασμένοις τῷ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμονηργές. ὅτι δὲ τὸ διεθμόν οὐ Πλάστων τὴν οὐσίαν θεταὶ τῆς ψυχῆς, διλασταὶ ταπειρόμενοι, τῷ διεθμού, τῷ τεφτων τῷ τούτοις καὶ τῷ Σάμων συνειργέμενοι. τῷ τούτοις οὐ θεοῖς, τῆς μὴν ιδεας ὡς τῷ διαδείγματος γέγενε μημητῆς τῆς τῷ ψυχῆς οὐσίας τῷ διποτέλειοματος, σύμμον

A & in scientiam desinente animæ motione obtigerit, dici non potest: nisi hoc firmiter constituamus, nunc Platonem non vniuerse animam, sed mundi animam componere è subiectis, nimurum è natura præstantiore & indiuidua, atque è deteriore, quam ipsam circa corpora diuiduam appellauit, nō diuersam à motione opiniosa, imaginatrice & quam sensilia afficiant: & quæ non sit nata, sed perpetuo substiterit, vt etiam altera. Natura enim quæ intelligenti habuit vim, habuit etiam opinandi. Verum illa quidem motui non obnoxia, non affectioni, innixa fuit rebus semper eodem modo manentibus. hæc B autem diuidua & vaga fuit, vt quæ in motu versantem, dissipabilemq; incidisset in materiam. nam neque sensili naturæ obtigerat ordo, sed informis erat atq; indefinita: & facultas ei addicta neq; opiniones probe distinctas, neq; motiones omnes ordinatas percipiebat: sed pleraq; somniorum similes, temerarias, & quæ tumultum corporeæ facultati adferrent, nisi fortuitò in idem cum ratione incidissent. erat enim in medio amborum, naturamq; habebat cum vtrisq; cognatam atque consentientem, vi sentiendi materiam apprehendens, iudicio vim intelligentem. Atq; hoc ipse pœnè disertis verbis declarat. Mea, inquiens, hæc est, vt verbo dicam, sententia, fuisse ante originem cœli tria hæc seorsim, Ens, Spacium, Ortum seu procreationem. Spacij enim vocabulo adficit materiam, vt & sedis, atq; alias receptaculi. Ens autem vocat, id quod solamente percipitur, seu intelligibile. Ortum mundi nondum natu substantiā, nulla sitam alia in re, quam in mutationibus & motibus, inter informans atq; informatum medio loco ordinatam, atq; effigies eorum quæ ibi sunt huc transmittentem. Ergo cum ob hæc animam hanc diuiduam dicit, tum quod sensili sentiens, & imaginabili imaginans vis necesse est comittetur, eiq; adhæreat. Nam vis sentiendi animæ propria, mouetur secundū id quod foris sentitur. Mens ipsa per se stabilis erat, & motus expers: insita animæ, in eamq; nacta imperium, in seipsum convertitur, circularemq; conficit motū, ea quæ ita sunt vt semper r sui maneant similia potissimum attingens. Itaq; etiam temperatu difficilis fuit eorum communio, quæ indiuiduo diuiduum, nusquam mobili usquequaq; mobile misceret, ac Diuersa in Idem congregari cogeret. Non erat enim ipse Motus Diuersum, (vt ne Idem quidem erat quies) sed initium discriminis & inæqualitatis. Vtrunq; enim ab altero principiorum oritur: Idem ab unitate, Diuersum à binario. Atq; hæc primum in anima fuerunt commixta, numeris, & proportionibus colligata, & medietatibus harmonicis. Efficitq; Diuersum Eodem insertum differentiam, Idem in Diuerso ordinem: quod manifestum est in primis animæ facultatibus, iudicandi scilicet & mouendi. Motus statim in cœlo demonstrat Diuersitatem in Identitate, revolutione inerrantium stellarum: & in diuersitate identitatē ordine eatundem. In his. n. prævalet Idem. Cōtra in ijs quæ pone terram sunt. Motus autē principia habet duo. mentē ab Eodem ad Universalia, & sensum à Diuerso ad singularia. Ratio ex vtrisque mixta est, quæ sit intelligentia in intellectui subiectis, opinio in sensilibus: vtiturque instrumentis interim & viuis ac memoriis, quorū alia in Eodē Diuersum, alia Idem in Diuerso efficiunt. Est. n. intelligentia motio facultatis intelligentis circa id quod permanet: opinio autē permāsio eius q; sentitur circa id q; in motu est.

Visum autē (hoc phantasiā dico) complexū opinio- A
nis cum sensu, constituit in memoria Idē. Diuersum
vero id rursus mouet in discrimine præteriti ac pre-
sentis, simul diuersitatē & identitatē attingens. Cæ-
terū oportet eam contemperationē qua corpus mū-
di cōflatū est, adsciscere ad exemplū proportionis,
secundū quā fuit anima cōcinnata. Ibi. n. erat purus
ignis, & terra, quæ inter se contemperari difficulter
possent suapte natura, imo mixturā omnino & cō-
positionē refugerent. itaq; inter ea medio loco po-
nēs aerē igni, aquam terre propiorem, isthęc priuū
commisicuit, deinde horū opera etiā illa cum his &
inter se cōtemperauit concinnauitq; Deus. Ita hęc B
etiā. Idem & Diuersum, facultates contrarias & ex-
tremitates in vicem adversantes cōduxit, non ipſas
per se: sed duas alias substātias, indiuiduā iuxta Idē,
diuiiduā iuxta Diuersum cōstituens, suo ordine de-
vinxit: tum illis mixtis has contemperans, ita totam
animæ formam contexuit, quantum fieri potuit ex
differentibus similem, ex multis vnam fabricatus.
Sunt qui dicant à Platone non recte pronunciatum
Diuersi naturam mixtu difficilem esse. cum ea non
modò non respuat, sed etiam amet mutationem:
Eiusdem potius naturam, stabilem & à mutatione
abhorrentem, non facile admisisse mixtionem, sed
aversatam fuisse ac fugisse, vt simplex, sincera, & al-
terationis vacua permaneret. Hęc qui vitio dant
Platoni, ignorant Idem eorum quæ semper sunt
ciusdem modi esse ideam, Diuersum eorum quæ
aliás aliter afficiuntur, atque huius esse partes quæ-
cunque tangat, ea diuidere & alterare ac multa redi-
gere: illius contrahere & compingere, vt multa ob
similitudinem vnam nanciscantur formam atq; fa-
cultatem. Atq; hęc sunt vires animæ Vniuersi. Quæ
vbi intrauerunt in mortalia & affectionum capacia
corporum instrumenta, ibi vis binariæ & indefini-
tæ partis magis sese exerit, forma simplicis & vnitati
affinis facultatis obscurius subeunte. Neque ta-
men facile affectum hominis prorsus à ratione se-
paratum deprehenderis, neque motum intellectus,
cui nihil cupiditatis, studij, gaudii, aut molestiæ ad-
fit. Itaque philosophorum alij ipſos animi subitos
affectus, rationes vocant: quod omnis cōcupisen-
tia, dolor, ira, sint iudicia quædam. alij virtutes pro-
nunciant ab ijs pendere affectionibus: nam & for-
titudini rem adversus metum, & temperantiæ ad-
versus libidinem: & iusticiæ adversus lucri appeti-
tionem esse. Iam cum anima & contemplandi vim
habeat, & agendi: consideret autem cum vniuersa-
lia tū singulas res, de quibus has sentire, illa intelli- E
gere dicitur: cōmunis ratio semper circa Idem Di-
uerso, circa Diuersum Eidem occurrens: conatur
quidem definiendo ac diuidendo separare vnum à
multis, indiuiduum à diuiduo: non potest autē sin-
cere in altervtro eorū esse, ideo quod principia vi-
cissim inter se complicata sunt atq; commixta. Atq;
iecirco receptaculū substantię ex indiuidua & diui-
dua deus Eodē & Diuerso cōstituit, vt in differentia
effet ordo. Hoc enim erat nasci. Nam absq; his Idem
non habuisset differentiam, ac proinde neq; motū,
neq; procreationem: Diuersum autē ordine caruif-
set, ac porro & ortu & constitutione. Quippe si Eidē F
accidisset, vt diuersum à Diuerso esset, & Diuerso,
vt idem secum: nihil tamen hęc participatio ge-
nitabile effecisset. sed tertio opus erat, quod tanquā
materia trumq; in se reciperet, ab eoq; afficeretur.
ξις διλήλων ποιεῖ γένιμον, διλὰ σείται τέκτης θύρας ὅπ

αὐτοῦ δέ τινες ἐν ταχέστη συμένουσι τῷ τοῦ θεοῦ νόμῳ μονίμῳ
τῷ τοῦ τὰ σώματα κινούμενού διάπειρον οὐσίας. ὡς γέ φωνής
τοῦτον αἰλούρος καὶ αστήματος, λέγεται, λέγεται δὲ φωνὴ σημαντι-
κῆς οὐρανούς πρόμονια ἢ διάφορον οὐρανούν οὐρανούν. ὃ φθό-
γγος μὲν, ἐν τοῖς Σαυτοῖς, οὐρανούν οὐρανούν εἶτε φωνὴ καὶ οὐρα-
φορεῖ· μηδέντων δέ τοι πάντων ἀδικίαν γίνεται καὶ μέλεσ. οὔτε δέ
παντικέν τῆς ψυχῆς αἴσιον οὐκέτι αἰσθαμένον, εἴτα ὥρι-
θη περιεποτος ἐγενομένου καὶ εἰδοῖς πάντα μετεπάντι μόντο-
δατῷ τῆς κινήσεως. Συλλαβοῦσα δέ τοι τούτην δέ τοι την,
ομοιότητι καὶ αὐτομοιότητι πρότιμον σύνθετον οὐρανούν καὶ αρ-
μονίαν, αὐτοργασταμάτων, τὸν τε τὸ πρῶτον τοῦτον ἐμφρων καὶ αρ-
μονία, καὶ λέγεται ἄγαν περιθοῦ μεμημένην αἰάτην, οὐ εἰ-
μινθρόνων οἱ πολοὶ οὐλαδοῦν. Εὔπεδοντος δέ, φιλίαν ο-
μοδοῦ καὶ νεῖκος· Ηράκλετος δέ, παλινόπον πρόμονιν κα-
σμου, ὄκως αὐτῷ λύρης καὶ τόξου· Παριηδίτης δέ, φάσις καὶ σκέ-
τος· Αὐτοταχέστης δέ, νοῦν καὶ ἀπειρόντος· Ζωεράτης δέ, τοὺς
καὶ δάιμονα, τὸν δὲ, Ωραμάσθιν καλάντην, τὸ δέ, Αἰτ-
μανίον, Εὐεπίδην δέ, οὐκ ὄρθας αὐτῷ τούτῳ Συμπλεκτικόν
ταῦτα οὐρανούντα καὶ τούτην, Ζόδι, εἴτε αὐτίκη φύσεος,
εἴτε νοῦς βερτήν. καὶ γάρ αἰάγκη καὶ νοῦς τοῦτον ἡ διήγευσα
ταῦτα πούτων διάβαμις. Αἰγύτοις μὲν δῶν μαθολεγοῦν-
τες αἰνίποντα τὸ Ορευδίκινον ὄφελοντο ταῦτα μὲν πατεῖ, δέ
πνῦμα καὶ δάιμα, τῷ δὲ μητεῖ, τῷ Κέρκη, καὶ τῷ πιμε-
λίῳ πορευομένην, τῆς δέ ψυχῆς οὐδὲν μὲν εἰλικρίνες οὐ-
δὲ ἀκερατον, οὐδὲν γνωσίς διπλείτεται τῷ δῆμῳ· πρόμο-
νιν γάρ αὐτοῖς φανερῆς κρείτιων, καθ' Ηράκλειτον, σύ-
ντοτούτα οὐρανούντας τούτους οὐ μητίνων θεούς ἔκρυψε
καὶ κατέδυσεν· ἐμφαίνεται δέ οὐρανούς, ταῦτα μὲν αὐλέγω
διαρρήσεις, ταῦτα δὲ λεγούκων διάτακτον, ταῦτα δὲ αὐθόπε-
στον διεπιλαγκεσμένον, ταῦτα δὲ διάδικτον αὐτούς. ή δέ εἰσι-
καὶ διάβαμις δικαίολου καὶ δάιμονές ταῦτα Συγκένειαν αἴγα-
πα· καὶ τοιωτίον ἡ διαφρεπής πορεία καθ' Ἑκάστα φέ-
ρεται ταῦτα μετεπάντι. χαίρει δέ ὅλον τῷ ταῦτα διά τοι τούτον ἐφ' α-
διέτου μεταβολῆς ταῦτα διά τοι την. οὐχ ἡκίστα δὲ ἡττε πορείας
δικαίολου ταῦτα καὶ δάιμονέων, τούτη πορείας διάδην καὶ διά
δημάτων αὐτής, οἵ τε τοῦτον πορειώντας αὐτούς πορείας
καὶ ταῦτα φιλοκάλουν πορείας διάδηλος οὐδεί-
κινωταὶ δικτούν ἐκ τῆς θείας καὶ ἀπαδόμος, ἐκ τῆς θυ-
τῆς καὶ τοῦτο τὰ σώματα μαζητῆς μετίδος. ὃν καὶ αὐτὸς
οὐρανός διάδημαν ὄπισθιμαν ἐμφυτον ἤδοναν, διέ τοι παντικόν διαδί-
δωσιν ἐξ ἐσυτῆς τῆς ψυχῆς, τούτοις μετέργεν διπλά τῆς κρείτιο-
νος πρόχειρος ἐγίνομένου. τῆς δέ μικτῆς κοινωνίας τούτης οὐδὲ
τοῦτο τὸ οὐρανὸν αὐτούλακτον φύσις, διλλάδε ετερόρρεπον-
Γενικῶν διάδηματος τοῦ τούτου πορείας φράστος ἔχουσῃ, καὶ
ταῦτα οὐρανοῦ τὸ κόσμον· ἐταῖ μὲν οὐρανού μοῖρα, καὶ
γεγονεῖ διδη πολλάκις, σύντοτο τῷ μὲν Φρέσιμον αὐτούλακτον
καὶ καταδαρθάνει λήπτης ἐμπιπλάρδου τῆς οἰκείου, δι-
δη σώματι σωίστες διέ προχειρος καὶ συμπατεῖς ἐφέλ-
κεται καὶ βαριώδεις καὶ αἰελίσσει τοὺς σύδεια τῆς πορείας πορείας,
αναρρήσα μὲν διαβάματι πορτάπασιν, διλλάδε εγεγένετο πορείας
τοῦ οὐρανοῦ αὐτής τῷ βελτίῳ καὶ αἰελέσθε πορείας δια-
πέραγμα θεοῦ σωματιτρέφοντος καὶ σωτῆρος θύσιον.

trahat prægrauetque, & cursum Vniuersi qui in dextra parte est replicet. non tamen plane eum poterit interrumpere, sed rursus sese emergent meliora, & respicient ad exemplar Dei vna convertentis & dirigentis.

A Hæc est materia, quam primam Dei constituit
stabilitate rerum mente sola percipiendarum infi-
nitatem mobilitatis corporibus inhærentis cum de-
terminaret. Quemadmodum autem vox qua-
dam bruta est & nihil significat: oratio autem, di-
ctio in voce sensum animi exprimens: harmonia
porrò è sonis & intervallis componitur: ac sonus
vnuin est & idem, intervallum sonorum est diffe-
rentia & diuersitas: hisque commixtis cantilena
conficitur. sic pars animæ affectionibus obno-
xia, indefinita erat & incertis impellebatur mo-
mentis: post definita fuit, cum in diuiduam motus
B varietatem & omnigenam terminus ac forma in-
trasset. quæ complexa Idem & Diuersum, similitu-
dinibus dissimilitudinibusque numerorum è dis-
crepantia consensum efficientium, viua est Vni-
uersi anima, intelligens, harmoniaque & ratio,
ducens necessitatem cum vi persuadendi commi-
xtam. Quam necessitatem Fati nomine plerique
adfiunt: Empedocles Amicitiam & Dissidium,
Heracletus versatilem mundi harmoniam, instar
contentionis quæ in lyra est aut arcu, Parmenides
lucem & tenebras, Anaxagoras mentem & infini-
tatem, Zoroastres Deum & genium nominat, il-
C lum Oromasdem, hunc genium. Euripides non
recte disiunctiuam particulam copulatiuæ loco
vsurpauit:

*Iupiter, necessitas sine hoc rerum siet,
Mortalium seu mens, ---*

D nam & necessitas est, & mens vis ea, quæ per omnia penetrat. Ægyptij quidem fabularum involucrum tegentes aiunt Ori, cum is esset in iudicio damnatus, spiritum & sanguinem patri, carnem & adipem matri fuisse adiudicata. Animæ nulla pars sincera est, nulla mixturæ expers, aut ab alijs secreta. Harmonia enim occulta melior est evidente secundum Heracletum, in qua Deus discrimina & diuersitates commiscens occultauit. Apparet tamen in bruta parte turbulentæ natura, in rationem habente ordinata, in sensibus necessitas, in mente sui ipsius potestas. Vis autem definiendi vniuersalia & quæ in partes non secentur amplectitur, ob cognitionem. at quo contra facultas diuidendi partilia, ad individua fertur. totum autem gaudet Eiusdem in Diuersum mutatione, vbi ea opus est. Neque secius diuersi motus ad honestum & turpe, ad iucundum & molestum, tum amantium furores, trepidationesque, & lucta honestatis studij contra libidinem, animam demonstrant mixtam esse
E è diuina perpessionumque exsorte parte: & mortali alia atque affectionibus obnoxia. quarum ipse alteram appellat cupiditatem voluptatum innatam, alteram opinionem adsciticiam quæ optimum experat. nam affectionibus agitabilem facultatem anima ex se ipsa producit: mentis autem facta est particeps, à meliore principio inserita. Atque huius duplicis communionis necessestis quidem expers est natura. sed in utrunque partem faciens mometa, aliquando cernitur Eiusdem circuitione vim habere suam, & gubernare mundum. erit autem temporis portio, & iam saepe fuit,
F in qua intelligentia hebetetur, & obdormiat obliuione obrepente & opplente eius quod ad natum ipsius est accommodatum: id autem quod ab initio consuevit cum corpore, ab eoque afficitur.

parte est replicet. non tamen plane eum poterit inter-
ient ad exemplar Dei vna convertentis & dirigentis.

Ita vnde nobis ostenditur non totam animam opus esse dei: sed cum sibi innata haberet mali portionem, à deo fuisse digestam & adornatam, qui vnitatem infinitatem definiret, vt substantia fieret termini particeps: Eiusdem autem vi & diuersi ordinē, mutationem & similitudinem admiseret: hisque omnibus quantum fieri res sinebat communionem inuicem & amicitiam numeris & harmonia conciliaret. De quibus et si audiuitis s̄pē numero, multas quo disputationes, multa scripta cognouistis, tamē me quoque aliquid breuiter differere in rem est, prius tamen Platonis verba proferentem. Vnam, inquit, principio ab vniuerso portionem: post hanc, duplam eius abstulit: tertiam huius sesquiplam, primæ duplam: quartam secundæ duplam: quintam tertiae triplam: sextam octuplam primæ: septimam vigintiseptencuplam primæ. Secundum hæc impleuit dupla & tripla interualla, portiones adhuc inde absindens, & inter ista collocans: ita vt in uno quoquis interuallo duæ essent medietates: quarum vna eadem parte extremerū excederet & excederetur, altera eodē numero altero extremerum minor, altero maior esset. Cum autem sesquialtera, sesquitertia, & sesquioctaua fierent interstitia: ex his compagibus in prioribus interuallis omnia sesquitertia sesquioctauis compleuit, vnicuique particulam relinquens. cuius particule interstitium adsumtum facit rationem quæ est numeri ad numerū, vt termini sint CCLVI & CCXLII. Hæc primum quæritur de numerorum quantitate, deinde de ordine, tertio de vi. de quantitate, qui sint quos in duplis sumit interuallis. de ordine, vnone omnes in versu sint exponendi vt Theodorus vult, aut vt Crantor in figura, primo in cuspide posito, deinde duplice serie, vna duplis, altera triplis subiectis, de vi & vsu, quidnam efficiant adsciti ad animæ generationem. De prima questione vt dicamus, principio eos repudiamus, qui dicunt satis esse, si in ipsis rationibus vim interuallorum & medietatum quibus ea complentur consideremus: quod doctrina perinde absolutatur, quoscunq; tandem aliquis numeros adsumat, qui spacia habeant dictis proportionibus recipiens idonea. Nam vt verū sit iij quod dicunt, tamen sine exemplis doctrina sit obscura, arcemur q; à consideratione cui non nihil venustatis philosophicæ adest. Etenim si ab vnitate orsi duplos seorsim, seorsim triplos expōnamus, vt ipse præcipit, fient ordinē I. IV. XII. & III. IX. XXVII: qui adsumta vnitate communī principio, & multiplicatione ad quatuor terminos porrecta, vniuersi sunt septem. Nō enim hæc modo, sed s̄pē alias quaternarij cū septenario consensu elucescit. Evidem tetractys illi seu Quaterno à Pythagoricis tantopere prædicata, nempe numerus XXXVI, id habet mirum, quod componitur ex primis quatuor paribus, & primis quatuor imparibus numeris

ex primis quatuor partibus, & primis quatuor im-
patibus numeris * Fit autem
quartum coniugium expositorum ordine. pri-
mo enim coniunguntur I & II. Secundum est
parium. * nam unitatem primo
loco ponit, ut communem, accipitque IIII,
ac deinceps XXVII. tantum non demonstrans
λεπτασιαριῶν περιόντων, οὐ γέρεντα μόνον, ἀλ-
λιατα κατάδηλος. οὐδὲ σὺν τῷ τῷ Πυθαρευκῶν
χειρ δοκεῖ, τὸ συγχειάται μὴν σύν τοι περίτων διέτην
μα τετάρτη τῷ εφεξῆς συντετελέμενων. περίτων μὴν
τοῦ γέρεντα κεινῶν οὖσαν αὔριον περιέχει,

τῶν ἐπείκητας πολλαχότεροι μὲν τὸ μὴ ποὺ εργοῦν ἔτι θεοὶ τὸν θυχὴν, δὲνά σύμφυτον ἔχουσαν καὶ εἰστῆ τὸν τὸν πανεύδημον τὸν ἀπεισίαν δέσιστος, ἵνα οὐτα δύνται πέρσετος μεταχρονία, τῇ δὲ ταῖς καὶ τῇ ἑτέρῃ διωάμει ταῖς καὶ μεταβολίν καὶ Διαφοράν καὶ ὄμοιότητα συμμίζετος, πᾶσι δὲ τούτοις ὡς αἰνεῖσθαι τὴν κείμενίαν τοὺς ἀλλα-
τα καὶ φίλιαν ἐργαστηρίου δι’ Σριθμῷν καὶ αρμονίας.
Θέλει ὁν εἰ καὶ πολλάκις ἀκηκάτε καὶ πολλοῖς ἐντε-
χίκατε λόγοις καὶ χάριμασι, οὐ γεγένθει καὶ βερ-
γέως διελθεῖν, προεκθέμενον Τὸν Γλαύκανος; Μίαν
αφείλετο πρεστον οὐτὸν ποντὸς μοῖραν μετὰ δὲ ταῖς,
ἀφίρει διπλασίαν ταῖς· τὸν δὲ αὖτε ταῖς, ημιολίσι
μὲν τῆς διπλέρας, τετραπλασίαν δὲ τῆς περιστερῆς ταῖς ταῖς ταῖς· τὸν δὲ ἕκτην, τῆς περιστερῆς ὄκταπλασίαν.
ἔσδομεν δὲ, ἐπλακαίνειν παπλασίαν τῆς περιστερῆς μετα-
δὲ ταῖς συμπληρεύτω τὰ τε διπλάσια καὶ τετρα-
σία Διαστήματα, μοίρας ἐπὶ ὅκειτεν ἀποτέμνων, καὶ
τῆς εἰς τὸ μεταξὺ τούτων. Ήστε τὸ ἐκέντω Διαστήμα-
τη δύο ἔτι μεσοτήτας· τὸν μὲν ταῖς μέρει τῷ ἄκρῳ
αὐτῷ ἴστρεχοντας, καὶ ἴστρεχορδίους. τὸν δὲ ίσω, μὲν
κατ’ Σριθμὸν ἴστρεχοντας, ιών δὲ ἴστρεχολογίους. ημιολίσιον
δὲ Διαστάσιων καὶ ἕπτατέταν τοὺς ἐπορθόσων θυμολόγων, ἐπε-
τούτων τῷ δεσμαῖν, εἰ ταῦς προσθετεῖν Διαστάσιων τῷ τὸν
ἐπορθός Διαστήματι τὰ ἕπτατα ποντὰ συμπληρώτο, τὸ
λείπων αὐτῷ ἐκέντου μοσιοντῆς τῷ μοσίου ταῖς Διαστά-
σιος λειψθείσης Σριθμὸς ποὺς Σριθμὸν, ἔχουσαν τοὺς ὄργανους
ἔξι καὶ πεντήκοντα καὶ Διακοσίων, ποὺς τεία καὶ τετταρά-
κοντα καὶ Διακόνια. τὸ Κύτοις ἐπειταῖς περιστερῶν θέλει τῆς πο-
σότητος τῷ Σριθμῷ διπλέρην, ποὺς τῆς ταξεως ταῖς ταῖς, πε-
ρεὶ διωάμεως. θέλει μὲν δὲ ποσότητος, τίνες εἰσὶν οὓς τὸ Κύτοις
διπλασίοις διεστήμασι λαμβάνει· περὶ δὲ ταξεως ποτερου
ἔφ’ εἴνος σίχου ποντὸς ἐκ δετέον, ὡς Θεόδωρος ἡμαλλον, ὡς
Κρατήρων, εἰ δὲ Λαζαρίδης ποντούς καὶ κορυφὴν θεμένεις, καὶ
χωρὶς μὲν τὸ διπλασίων, χωρὶς δὲ τετραπλασίων ἐν δυοῖς σίχοις
υποταποδίων. ποὺς δὲ τὸ χρέας καὶ τὸ δυνάμεως, οὐ ποιώσι πα-
ρελαχειμαόληνος ποντὸς τὸ σύστατον τὸν θυχῆς περιστερῶν,
ἀμυδρὰν ποιεῖ τὸ μάθητον αὐτὸν περιειγμάτων, ἀλλὰ τε
θεωρεῖς απειργάδιαν ἔχουσας τὸν αὐτιλέσσοφον. αὐτὸν δὲ τὸ
τῆς μονάδος Διαστήματος, τὸν διπλασίον καὶ τετραπλασίον τὸ
μέρη θεμένην, ὡς αἱ τοῖς αὐτιλέσσοφοι, θυμόσιαν καὶ τὸν εἶτην, οὐ-
πον μὲν τὸ διπλέρην καὶ τὸ τετραπλασίαν τὸν θυμόν, ὅπου δὲ τεί-
τον, καὶ ἔνατον καὶ εἰκεστούειδομον συγκαπόντες μὲν ἐπίπλα, καὶ
τὸν δὲ λαχειμαόλην τῆς μονάδος, ἀλλα τεωτάρων τῷ πολ-
ἀ πολλαχότεροι τῆς τετράδος οὐ ποὺς τὸν ἔσδομαίδα συμπάτεια
μηουλήν πετεσάντις, τὰ εὖ καὶ τὰ τεττακοντά, θαυμασόν ε-
πειάρων, καὶ περιστερῶν πετεσάνταν τεωτάρων. γίνεται δὲ συζυ-
γέει διατάσσει, οὐ διατάσσει τὸν θυμόν· διπλέρην ποὺς τοῖς
λαχειμαόλην τὰ ὄκτω, καὶ ἐφεξῆς τὰ καὶ. μονονούχη δε κατένεα

ημῖν οὐ ἐκατέρᾳ θύει χώρῃ ἀποδίδωσι. Ταῦτα μὴ διὰ
ἐπέργεις ταρσοτάξει μᾶλλον Ἑλαχιστοῦ. Ό δὲ ἀπολειπό-
μενον, οἰκεῖόν εἶται τῆς πανοκειμένης ημῖν ταρσοματείας.
Σύγχρονοι δέ εἰς τὸν παρόντα μὴ δεοντίου μεσότητας ἀρι-
θμοι: καὶ τοὺς δέκατους παράσταται, διὰ δὲ μαλί-
σα δὴ τῇ συγάσου τῆς φυχῆς τῷ λόγῳ τοῦ παρόντος.
καὶ τοὺς ἑπτά τοὺς δέκατους τῶν πλανητῶν σφαιρῶν, οὐ-
νές δὲ μᾶλλον τὸν δέκατον σφαιρῶν, εἴοι δὲ, τοῖς μεγάλο-
σι τῶν αἰρέτων, οἱ δὲ ἄγριοι αἰρίσιοι δοκεῖσθε, τοῖς τῷ
θετικούλων Διάμετροις ζητοῦσι τὰς εἰρηνήνας αἰνιδεύεις,
ώς τὴν φυχήν ἔνεκα τούτων τῷ δημιουργοῦ τοῖς οὐρανίοις
εὐαρμόσαντος, εἰς ἐπίλαμψεις νενεμημένους. πολοὶ δὲ
καὶ τὰ Πυθαρούρια δύσεις μεταφέρεσσιν, ἀπὸ τῷ μέσου
τοῦ τῷ σωμάτων ἀποσάσις τειπλασίαζοντες. γίνεται δὲ
τοῦτο καὶ μὴ δὲ πύρμονάδος περιβόλου, καὶ δὲ αἰπίσθοντα,
τελεῖν, καὶ δὲ γῆν ἐνέδια, καὶ καὶ σελήνην εἰκοπεῖται, καὶ καὶ
τὸν Ερυδίν, ματακέλοδον κατὰ δὲ Φωσφόρον, τελεῖν
καὶ μὲν τὸ σ. καὶ τὸν δὲ τὸν ἥλιον, δὲ καὶ καὶ τὸν ὅστις
ἄμα πετράγων τε καὶ κύρος εἶται. διὸ καὶ τὸν ἥλιον ἐξεῖται
τε πετράγων τε καὶ κύρον ταρσαζορθόνοις. οὐτοὶ δὲ καὶ
τοῖς ἄλλοις ἐπιμάργεσσι τοῖς τειπλασμοῖς πολὺ τῷ κατὰ
λόγονοῦ τούτῳ ταρσαζούσι, εἴπι τῷ γεωμετρικῷ ὀφε-
λέσεις εἶται ἀποδείξεων, καὶ μακρῷ πιθανωτέρους ταρσα-
λην αὖτοις ἀποδεικνύοντες τοὺς ὄρμοφρόντος ζητεῖν. οὐδὲ αὐ-
τοῖς πορτάταισιν Ἑλαχιστοῖς, διὸ δὲ ἡγίστα λέγοντες,
οὐ πῆ τῆς μηνὸς Διάμετρου ταρσοῖς τῷ Διάμετρῳ τῆς
γῆς, λέγοις εἶται δωδεκαπλάσιος, τῆς γῆς δὲ αὖτις πάλιν Διά-
μετρού ταρσοῖς τῷ σελήνης Διάμετρον, τειπλάσιος. οὐδὲ
Φαινόμενος ἐλάχιστος τῷ αἰπλαράντοις, οὐδὲ εἰλέτοντα τῆς Διάμετρου τῆς γῆς οὐ τειπημόσιον ἔχει τῷ Διά-
μετρῳ. τῇ δὲ ὅλῃ σφαιρᾷ τῆς γῆς ταρσοῖς τῷ ὅλῳ σφαιρᾷ
τῆς σελήνης, οὐς ἐπίλακει εἰκοσιταρσούσι. Φωσφόρου δὲ καὶ
γῆς αὖτις Διάμετροι τοῦ διπλάσιου, αἵ δὲ σφαιραὶ τὸν ὄκ-
ταπλάσιον ἔχεισι λόγον. Ό δὲ Διάμετρα τῆς σελήνης καὶ λεπτίκης
καὶ σκιᾶς τῆς Διάμετρου τῆς σελήνης, τειπλάσιον. οὐδὲ
σκυρέπεται πλάτος οὐ σελήνη τῷ Διάμετρῳ τῷ ζώων ἐφ-
εκτέρει, δωδεκαπτημόσιον. αἵ δὲ ταρσοῖς ἥλιον δέσσις αὖτοῖς τῷ
τειχώντος καὶ πετράγωντος ἀποσάσι, διχρόμοις καὶ ἀμ-
φικύρτοις ψημαπορίσις λαμβάνεται. ἐξ δὲ ζώδιος διελθού-
σα, τῷ παρσέλινον, οὐστρὸν πιασούμφωνιαν, τὸ ἔξατόν τοι
Διάμετρον ἀποδίδωσι, τῷ δὲ ἥλιον ταρσοῖς τοῦ Διάμετρου τῷ
καὶ μέγιστα τοῖς τοῦ ισημερίας ἔχοντος κινήματα, διὰ ὧν
αφαρεῖ τῆς ημέρας. καὶ τῇ νυκτὶ ταρσοτίθησιν οὐ τουταντίον
εἶται ὁ λόγος εἶται. τοῖς ταρσοῖς ημέρας δὲ μετὰ τοῦ
χειμενικῶν Ερπάτη ημέρα ταρσοτίθησι τὸ ἔκτον τῆς παρ-
οχῆς οὐ μεγίστη νῦν ταρσοῖς τῷ βεραχυτάτῳ ημέραντοισι.
τοῖς δὲ ἐφεξῆς πειράνται, δὲ τείτον. δὲ ἡμίσου τῷ λοιπῷ,
ἀλλα τῆς ισημερίας τὸ ἔξαπλασίοις καὶ τειπλασίοις
Διάμετροι τῷ γεόντος τῷ αἰραντοῖς ἐπιμοισῶντος.
Χαλδαῖοι δὲ λέγοντο τὸ ἔαρ τοῖς τοῦ Διάμετρον γί-
νεσθαι ταρσοῖς δὲ μετόπων. δὲ τοῖς τοῦ Διάμετρον ταρσοῖς
χειμενικῶν ταρσοῖς δὲ τοῦ θερετροῦ, τοῖς τοῦ Διάμετρον εἰς δὲ ὄρθασσον Εὐεπίδην διοσίζεται, θερετροῖς ταρσοῖς μηνῶν καὶ χειμενι-
νοῖς οὖσι, Φίλοις τὸ ὄπωρες διπλύχοις, οὐδὲ τοῖς οὖσι, τοῖς τοῦ Διάμετρον αἱ ὥραι μεταβάλλοντο. εἴοι δὲ γῆ
μὴν τοῖς ταρσοῖς ταρσοῖς λαμβάνοντος, σελήνη δὲ τῷ παράτοις, σίλβων δὲ καὶ φωσφόρου

A quod in utroque genere spacium velit relinquere.
Verum hæc alibi accuratius subtiliusque explicari conuenit. Reliquum autem institutæ nostræ tractationis est proprium. Non enim Plato mathematicæ contemplationis ostentandæ gratia, in physicum argumentum nulla tali re opus habens medietates arithmeticas & harmonicas introduxit: sed quod hæc ratio maxime conueniret animæ compositioni. Et verò nonnulli in celeritatibus errantium globorum, alij in interuallis potius, quidam in magnitudinibus stellarum, aliqui subtilissimam sibi rationem secuti qui videtur in epicyclorum diametris proportiones istas querunt: quod videlicet harum gratia opifex animam cœlestibus indiderit corporibus in quatuor tributam partes. Multi etiam Pythagorica huic traducunt, à medio corporum interualla triplicantes. Hoc ita fit, si igni i adscribatur, antichthoni (seu terræ quæ nostræ opposita est terra) IIII, terræ IX, Lunæ XXVII, Mercurio LXXXI. Lucifero CCXIII, Soli ICCCXXIX. qui numerus & quadratus est, & simul cubus: itaque etiam Solem alias quadratum, alias cubum nominant. sic etiam reliqua triplicando sub rationem reducunt. Qui sane procul à vero aberrant, si quis geometricarum est usus demonstrationum: ostenduntque multo probabilius ipsi dixisse qui hinc orsi sunt, quamquam iij contenti quam proxime pronunciasse vero, exactas rationes non sunt consecutati. Hi sic statuunt, Solis diametrum ad terræ diametrum proportionem esse duodecupla: terræ ad Lunæ, tripla: inerrantium stellarum quæ minima videatur, eius diametrum non esse minor rem triente diametri terræ. toti globo terræ ad totum globum Lunæ proportionem esse viginti septemcupla. Luciferi & terræ diametros in dupla, globos in octupla esse proportionem: intervallo eclipticæ & umbræ ad diametrum Lunæ, tripla: latitudinem, qua Luna à diametro Signorum in utræque partem euagatur, vnciam. Tum Lunæ ad Solem respectus trientum & quadratum interuallis, eam dimidiam, & utrinque gibbosam reddunt. ubi autem sex Signa peragravit, plenilunium tanquam diapason consonantiam in sex tonis efficit. Sole autem circa solstitia motus & minimos & maximos respectu æquinoctiorum conficiente, quibus dici quantitatem auget, noctis minuit, aut contra: ea ratio in diebus est primis XX. Nam à bruma die, adiicit sextantem eius excessus, quo nox maxima diem breuissimum superabat. sequentibus XXX diebus, trientem: semissem reliquis usque ad æquinoctium: atque ita fescuplis & triplis interuallis inæqualitatem tempus ad æqualitatem reducit. Chaldaei porro veris aiunt ad autumnum rationem esse diatessaron, ad hyemem diapente, ad æstatem diapason. ut sic recte Euripides definuerit, quatuor æstatis menses: dicens, totidemque hyemis, binos hyemis, totidemque veris: tempestatibus annis ratione diapason conuertentibus. Nonnulli terræ locum cum tribuunt, qui est nerui proslambanomeni, id est adsciti in cithara, Lunæ hypatam, Stilbonem (sive is est Mercurius) & Luciferum

in diatonis ac lichanis mouent, Solemque ipsum in
medio mesæ loco aiunt continere diapason: à terra
spacio distantem diapente, ab inerrantibus diateffaron. Sed neque horum scita atq; elegans ratio veri-
tatem attingit, neq; illi omnino exactam rationem
sequuntur. Quibus igitur hæc non videntur à Pla-
tonis dependere sententia, ista videbuntur admodū
ad musicas quadrare rationes. Nā cum sint quinq;
quatrachorda: hypatarum fidium seu summarum,
mediarum, cōiunctarum seu synemmenon, diazeu-
gmenon, id est deiunctarū, & hyperbolæon seu ex-
cellentium: aiunt planetas dispositos esse in quinq;
interuallis. quorum primum sit à Luna ad Solem &
eos qui cursum Solis comitantur Stilbonem atque
Luciferū, aliud inde ad Martis stellam, quæ Pyroæ
(quasi ignita) dicitur. tertiu hinc vsq; ad Phaethontē,
qui est Iupiter. quartū ab eo ad Phenona sive Satur-
num. quintū iam hinc vsq; ad globū stellarū fixarū.
ita vt soni qui definiunt quatrachordia, rationē ha-
beant errantium stellarū. Iam hoc quoq; nouimus,
veteres duas fides hypatas, tres netas, vnā mesam, &
vnā paramesam seu mesæ appositam statuisse: vt soni
stantes numerū errantium stellarū referrent. Recē-
tiores proslābanomenon tono quā est hypate gra-
uiorem addētes, effecerunt vt totum systema diapa-
son contineret: ordinē interī consonantiarum
naturę consentaneū confuderunt. Sic enim diapēte
prius fit quā diateffaron, si tonus grauis vocis ad hy-
paten adsciscatur. Platonē vero constat acutis sonis
aliquē adsciscere. Nam in Republica hoc dicit, Octo
sphæras singulas cōuerti, & vnicuiq; Sirenē insiste-
re, quæ omnes canant, voce edita cū cæteris conso-
nantiam quandā conficiente. & ex iis omnib. con-
temperari quēdam cōcentum: atq; adeo ipsas diu-
inas res canere de progressu & chorea * octo ner-
tiorum cōcinnitate. Nam octo erant etiā primi ter-
mini duplarum & triplarum proportionū, vt robiq;
adnumerata vnitate. Sed & Musas prisci nouem no-
bis perhibuerunt: quācum octo circa res cœlestes
vissentur, nona terrestres demulceat res, ex turbu-
lento errore & inæqualitate eas revocans. Cogitate
autē cum animis vestris, an nō cœlū & res cœlestes
sua concinnitate atq; suis motibus agat anima, quæ
prudentissima sit facta, & iustissima. huiusmodi ve-
ro illā reddiderint harmonicæ rationes quarū ima-
gines exstent in conspicuis mundi corporibus atq;
partibus: prima autem atque præstantissima vis vi-
sibiliter contemperata sit animæ, eamque exhibeat
sibi ipsi consonantem atque morigeram, semper o-
ptimæ ac diuinissimæ parti reliquis omnibus con-
sentientibus. Opifex enim cum adsumisset animā
incompositam, & inordinatis motibus, brutisque,
& discrepantibus inter se vitiosisque exagitaram:
quādam definiuit ac constituit, alia conduxit, atq;
inter se concinnauit, harmoniis vsus atque nume-
ris. quibus equidem vilissima quoque corpora, la-
pides, ligna, cortices stirpium, bestiarum coagula,
dum inter se coaptantur, atque componuntur, pul-
cerrima spectacula, pulcrrimam remediorum &
instrumentorum præbent materiam. Vnde factum
est, vt Zeno etiā Cittieus hortaretur adolescentes ad
spectandū tibicines: vt inde discerent, quid cornua, F
ligna, calamiq; possent ratione ad concentū edendū
ea promouente. Nam omnia esse numerorū similia
quod dicunt Pythagorici, id probationem requirit.
quod autem omnibus rebus è tanta inæqualitate
sunt aφīoi. ταῦ μὲν ἡ αὐθιμῶ πόλις ἐπεικένει τοῦ Π

1029

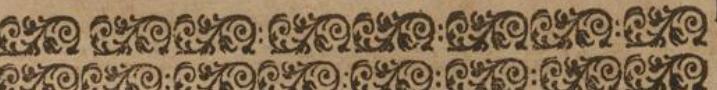
A Σὺ Διάφοροις καὶ λιχανοῖς χινοῦστες, αὐτὸν τὸν ἥλιον ως μὲ
στὸν συμέχειν δὲ Διὰ πασῶν αἰξίοιον, ἀπέχοντα μὲν γῆς,
δὲ Διὰ πέντε, τῆς δὲ τῆς ἀπλανῶν, δὲ Διὰ πεντάρων. ἐλλ
ούτε δέ τε τὸν δικεντήνος ἀληθείας. οὔτε δὲ τοῖς
πομπάπαισι τὸν ἀκελεῖον ἔχοντας. οἵσι δὲ διὸ οὐδὲ τοῖς
τῆς τῆς Πλάτωνος ἀπρτηθεὶς διανοίας, ἐκάντα καμιδὴν φα-
ντας τῷ μουσικῶν λόγῳ ἔχει, δὲ πετρεγόρδων οὗτοι τοῦ
τοσάτων καμέσων, καὶ σωηημούσων καὶ διεζεύγομένων, καὶ
ταρβολαίων, σὺ πέντε Διάφορας τετάρται τοῖς πλάται-
σι, ὡνταὶ μὲν δέ τοι δὲ πελένες ἕπτα τοῖς πλάται-
σι, B δρόμοις ἥλισ, σίλβωνα καὶ φωσφόρους ἔπειρον, δὲ πάποι-
των οἵτινας τὸν αἴρεις πυρετελεῖται δέ, δὲ μεταξὺ τούτου καὶ
φαέδοντος εἰτα ἐξης, δὲ θνήτων φάμνων. καὶ πέμπτον δέ τοι
πούτου, περὶ τὸν ἀπλατῆσθαι σφῆραν. οὕτε τοῖς οἰκιζο-
ται φθόροις τὰ τετράχορδα, τὸν τῷ πλανωμένων λόγῳ
ἔχει αἴστερων. ἐπὶ τοίνυι τοῖς παλαιοῖς ἴσχυροι τοσάται μὲν
δύο, τρεῖς δὲ τέταρται, μίαν δὲ μέσην, καὶ μίαν τοσαμέτην ηδε-
μόνιας, οὕτε τοῖς πλάγην ιστερίθμοις εἰς τοὺς ἑπτάται. οἱ δὲ
νεώτεροι τὸν περισταμβανόμνον, τὸν Διάφερον τῆς
τοσάτης θνήτων βαρὺ ταξάντες, δὲ μὲν ὄλον σύσπια, δισ
C Διὰ πασῶν ἐποίησαν, τῷ δὲ συμφωνιαν τὸν καὶ φύσιν σὺν
ἐπήρηται τοῖς. δὲ διὰ πέντε περὶ τερεψον γίνεται τὸ διὰ
τεωτέρων, θνήτων βαρὺ τῇ ἀπάτῃ τὸ τόνου περισταμβανόμνον.
οἱ δὲ Πλάτων δῆλος δέ τοι δὲ τὸ οἶκον περισταμβανόν.
λέγει γάρ διὰ τῆς πολιτείας τῷ οἰκτῷ σφαιρανί εἰκάσην περιφέ-
ρειν τὸν ἐπ' αὐτῇ σειρῆνα Βεβηκύαν· ἀδειν δὲ πασας ἔνα
τούνον ιείσας, σὺ δὲ πασῶν κεράννυσθαι μίαν ηρμονίαν. αὐ-
ταὶ δὲ αἰνέμναι τὰ δεῖα εἴρεσσον καὶ κατάδοσον, τῆς ιερῆς
περισόδου καὶ χορείας οἰκτάχορδον ἐμρέλαν. οἰκτῷ γάρ
σαν καὶ οἱ πράτοι τῷ διπλασίων καὶ τετραπλασίων ἔργα
D λόγων, ἐκατέρᾳ περισταθμουμένης μεριδὶ τῆς μονάδος.
οἱ δὲ φρεσούπεροι Μούσας παρέδωκαν καὶ ἡμῖν σύνεια. Τοι
ιδρὺ οἰκτῷ, κατάσθρον Πλάτων, περὶ τὰ οὐρανία· τὸν δὲ οἰ-
νάτιν, τὰ πεντήκα κυλεῖν αἰακταλευμόν, καὶ κατηστοῦν
σὺ πλαίνεις καὶ Διάφορας αἰωμαλίαν καὶ ταρεχίαν
χρύσας. σκηπτῆτε δὲ μή τὸν μὲν οὐρανὸν ἀγει καὶ τὰ οὐρανά
τὰς τοῖς αὐτῶν ἐμρελείσας καὶ κυνίσοντι τῷ Φυχῇ, φερ-
μετάπτι καὶ δικροτάπτη γεγονότα· γέγονε δὲ τοιαύτη τοισκε
ηρμονίαν λόγοις. ὃν εἰκένεις μὲν τοσάρχεσσιν εἰς τὰ οὐρα-
νάτα τοῖς οἰχετοῖς καὶ ορωμένοις μέρεσι τὸ κέστου καὶ
σώμασιν· ή δὲ περώτη καὶ πειστή διώματις δρεπτός ἐγ-
κέκρεται τῷ Φυχῇ, καὶ παρέχει σύμφωνον αὐτῶν καὶ πειθεῖ-
νον, αἱ τῷ κερατίστῳ καὶ θεοσάτῳ μέρες τῷ ἄλλῳ αἰπόμενον
ομονούντων. περισταθμών γάρ δημιουργός αἰτίαν καὶ
πλημμέλειαν σὺ ταῖς κυνίσοσι τῆς αἰαρμόσου καὶ αἰούτου
Φυχῆς Διάφερομένης περὶ οἰκτῶν, τὰ μὲν διώρεστε καὶ
διέσποτε, τὰ δὲ σωηηγε περὶ οἰκτῶν ἀλλολεκαὶ σωμέταξεν, ηρ-
μονίας καὶ αἰεθμοῖς χρησαμένος. οἵσι τὰ κυρφότατα σώ-
ματα, λίθικα καὶ ξύλα, καὶ φλεοὶ φυτῷ καὶ θηλίαν εἰσὶ καὶ
πολια, συγκεφενύμνα καὶ σωματοτόνα, θαυματάς
μὲν ἀγαλμάτων φύεις, θαυματάς δὲ παρέχει φαρμάκων καὶ
οργάνων διωάμεις, ἢ καὶ Ζεύσαν ο Κιττίδης οὐτε θεαν αἰλοτῶν
παρεκάλει τὰ μετεργάτα καταμαθάντων οἷαν κέρεστα καὶ ξύ-
λα καὶ λεπτομέτρα, καὶ οσσα λόγω μετέχοντα καὶ συμφωνίας φω-
νηταρχεικήν ἐπέφασιν, λόγω δεῖται. τὸ δὲ πᾶσιν οῖς σὺ Διάφορας

καὶ αὐτομοιότητος ἐγένετο κρίνωνά τις περὶ ἄλληλα καὶ Α
συμφωνία, τῶντις αἵτιαν εἴ^τ μετεύτητα καὶ τάξιν, σχε-
θμοῦ καὶ αρμονίας μεταρρύσιν, οὐδὲ τοις ποιηταῖς λέληπται,
σχέθματα μὲν τὰ φίλα καὶ περιπτῶντα καλεῖταις, αὐτοῖς δέ,
τοις ἐφόροις καὶ τοῖς πολεμίοις, ὡς αὐτομοσίαι τὰ Δια-
φορέσιν οὖσαι. οὐδὲ τῷ Πινδάρῳ ποίησας θ' ὅπικήδειον, "Αρ-
μόνιος οὐ ξείνοστιν αἴπερ ὁδε, καὶ φίλος ἀστοῖς, οὐταρμοσίαι δῆ-
λος οὐτὶ τὴν σχέσιν ἡγεύμενος. ὡς που καὶ αὐτὸς οὐ πίνδα-
ρες τῷ θεῷ φησιν ἐπακρινούστος οὐκ αὔρεαν ὑπειδεικνύμενος
τὸν Κάδμον. οὐτε πάλαι θεολόγοι, πρεσβύτατοι φιλοσόφων
οὗτες, ὄργανα μουσικά θεαὶν σκεχεῖσθεν ἀγάλμασιν οὐχ
ὡς λύρην που καὶ αὐλὴν, ἀλλά οὐδὲν ἔργον οἰόμενοι θεαὶ οὕτι
αρμονίαν εἴ^τ καὶ συμφωνίαν. οὐταρ οὖτις οἱ τοις ὑπειδείτοις καὶ
ημιολίοις καὶ μικτασίοις λόγοις ζητεῖται πατέρων ζυγῷ τὸ λύρας,
καὶ τῇ χελώνῃ καὶ τοῖς κελλάσσοις, γελοῖος οὗτος.) δεῖ μὲν γὰρ α-
μέλει καὶ τῶντα συμμέτρως γεγονέναι περὶ ἄλληλα μή-
κεσι καὶ πάχει, τὴν δὲ αρμονίαν σκείνειν θεῖται τῷ φόρῳ
θεωρεῖν) οὐτας εἰκὲς μὲν οὗτοι καὶ τὰ σώματα τῷ αἰτέρῳ,
καὶ τὰ Διασήματα τῷ κύκλῳ, καὶ πάταχη τῷ περιφο-
ράν, οὐταρ ὄργανα εἰς πεταγμένοις ἐχθνέμετρως περὶ ἄλ-
ληλα καὶ περὶ δόλον, εἰ καὶ τὸ ποσὸν ημᾶς τῷ μετεύτητο Λια-
πέφρεμγε. τῷ μὲν τοις λόγοις σκείνων οἷς οὐδημιχρύσες ἐχε-
στατο, καὶ τῷ αἰεθιμῷ ἔργον ἡγεῖσθαι τὴν αὐτῆς τῆς Συ-
χῆς ὑπειμέλειαν καὶ αρμονίαν περὶ αὐτῶν, εἴ^τ οἷς καὶ τὸν
οὐρανὸν ἐγένετο μητρία μετεύτητο μετεύτητο μετεύτητο, καὶ τὰ
περὶ γῆς ὄρας καὶ μετεύτητο μετεύτητο μετεύτητο μετεύτητο
καλλιτατικά περὶ τε γῆρεσιν καὶ σωτηρίαι τῷ γηραιότερῷ Λια-
κεχέστηκεν.

& dissimilitudine communio inter se societasq; &
concentus obtigit: eius causam esse mediocritatem
& ordinem numero atque harmonia constantem,
ne poetæ quidem ignorauerunt. Hi enim arithmia,
quasi articulata aut concinna si diceres, vocauerunt
quæ amica nobis & cara essent: anarsios autem, qua-
si inconcinnos, inimicos. nimirum quod inimici-
cia esset quædam inconcinnitas, & qui in Pindari
mortem scripsit funebre carmen,

Hospitibus fuit aptus, carus ciuibus ille:

satis ostendit se concinnitatem & comitatem pro
virtute reputasse. sicut & ipse alicubi Pindarus ait,
deo exaudiente virtutem * Cadnum significans.
Prisci porro theologi, philosophorum vetustissimi,
musica instrumenta in manus deorum imaginibus
posuerunt: non sane, quod eos lyra aut cithara lude-
re putarent: sed quod nullum deo opus conuenien-
tius esse iudicarent, quam consonantiam & harmo-
niā. Sicut igitur qui proportiones sesquitertias, ses-
quiplas, atq; duplas quærat in iugo lyræ testudine, &
clavis, ridiculus sit: (nam quin & hæc debeat inter
se longitudinem & crassiciem habere proportione
aptam, dubium non est: cum interim harmonia in
fidium sit consideranda sonis) ita probabile est etiā
corpora stellarum, interualla circulorum, conuersi-
onum celeritates, tanquam instrumenta recto ordi-
ne disposita, suam habere cum inter se, tum ad totā
cōpagem Vniuersi proportionē: etiam si nos quan-
titas & mensura lateant. Tamē proportionibus istis,
quibus vsus est opifex, numerisque adscribi pat est
animæ inter suas partes concinnitatem, quibus illa
prædita cum cœlum ipsum innumeris bonis imple-
uit, tum quæ ad terram pertinent, tempestatem mu-
tationumq; dimensis vicissitudinibus, optime pul-
cerrimeque ad procreationem & conseruationem
eorum quæ nascerentur, adornauit.

Π Α Ο γ τ α' ρ x ο γ 'Ε π i-

τομή της πεδίτης στην Τιμαρίω η-
χογονίδας.

ΠΕΡΙ τῆς στοιχείως Τιμής Φυχητ-
νίας ἐπιγεγραμμένος λόγος, ὃσα Γλά-
πτων ἢ τοῖς Γλαττωνικοῖς πεφιλοτίμη-
ται ἐπαγγέλλει· εἰσάγει δὲ καὶ γεωμετρεῖ· Ε-
κάστινας αὐτοὺς γένοις ὁμοιότητας, φερό-
ντες τὸν Φυχῆν (ώς οἴεται) θεωρεῖσαν συντε-
νούσας· αὐτοῖς καὶ διεθνητικὰ δειπρήματα.
λέγεται ὡς ὑλίων σχεμοφωθεῖνα ταῦτα τὸν Φυχῆν, καὶ δίδωσι
μὴ διπλαῖς Φυχίνων δίδωσι ὡς ἐκάστω ζώων μοιχεύσαν
αὐτὸν, καὶ πᾶν μὴ διπλαῖς οἰσάγει τούτων, πᾶν δὲ φυέσει
δουλεύουσαν· αἵδιον δὲ τὰς ὑλίους καὶ ταῦτα ποθείους θέλει
τῆς Φυχῆς μορφωθεῖνα, καὶ τὰν κακίαν δὲ βλάστημα τῆς
ὑλίου γεγονέναι, ἵνα μὴ (φησί) τὸ θεῖον αἴποι τῷ κακῶν νο-
μισθεῖν. Οὐ ποτὲ τὸν Ποσειδώνιον ψυλακεῖν τὸν ὑλιτσάπε-
πτον τὰς Φυχίνων, ἀλλὰ δεξάμενοι τὰς τοῦ περιέτων θύσιαν
ποιεῖται σώματα λέγονται μετεργήν, καὶ ταῦτα τὰν νονταῖ
μίζαντες, ἀπεφίναντο τὰς Φυχίνων ιδίαν τῇ πομπῇ
θεασατες καὶ δειπνοὺς συνεπάσσαν αρμονίαν ποιεῖσθον.

A decorative horizontal border at the bottom of the page, featuring a repeating pattern of stylized floral or scrollwork motifs in a dark color.

E X C E R P T A Q V Ä D A M

è Plutarchi commentario de animæ pro-
creatione apud Platonem in Timæo.

COMMENTARIVS, qui inscribitur de animæ procreatione in Timæo, refert quæ Plato & Platonici magno studio disputaverint. Introducit etiam geometricas quasdam proportiones & similitudines, ad animæ contemplationem (ut censet) ei conduceentes: nec non musicas quasdam & arithmeticas perceptiones. Materiam ait informari ab anima. tribuitque universo animam, & tribuit unicuique animali quæ id temperet. animam quodam modo ortus expertem facit, quodam modo obnoxiam ortui. Materiam æternam, & quam deus animæ opera informauerit. Prauitatem esse germen materiæ, ne (inquit) deus malorum causa putetur. Posidonius (ait) non longe à materia animam removit. sed Platonis verba sic accipiens, substantiam terminorum seu extremitatum circa corpora esse diuiduam, eamque cum intelligibili miscens, animam pronunciauit esse ideam eius quod usquequaque dimensiones habet, ratione numeri constitutam, qui harmoniam contineat.